

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 184 (XXVIII) — Nr. 1049

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Marti, 27 decembrie 2016

SUMAR

Nr.	Pagina	Nr.	Pagina
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE			
Decizia nr. 612 din 22 septembrie 2016 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 105 din Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale	2-4	5.858. — Ordin al ministrului educației naționale și cercetării științifice privind acordarea acreditării pentru unitatea de învățământ preuniversitar particular Școala Primară „Ana Lugojana” din municipiul București	23
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE			
999. — Ordin al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale privind aprobarea sistemului de sancțiuni administrative pentru ecocondiționalitate aplicabil schemelor și măsurilor de sprijin pentru fermieri începând cu anul 2016	5-20	5.859. — Ordin al ministrului educației naționale și cercetării științifice privind acordarea acreditării pentru unitatea de învățământ preuniversitar particular Școala Primară „Discovery” din orașul Voluntari	24
2.883. — Ordin al ministrului finanțelor publice pentru aprobarea nivelului accizei specifice la țigarete	20	5.866. — Ordin al ministrului educației naționale și cercetării științifice privind acordarea acreditării pentru unitatea de învățământ preuniversitar particular Liceul Teoretic Creștin „PRO DEO” din municipiul Cluj-Napoca	25
5.829. — Ordin al ministrului educației naționale și cercetării științifice privind acordarea acreditării pentru unitatea de învățământ preuniversitar particular Școala Gimnazială „Copil Dorit” din municipiul București	21	5.867. — Ordin al ministrului educației naționale și cercetării științifice privind acordarea acreditării pentru unitatea de învățământ preuniversitar particular Liceul Tehnologic „Transcom” din municipiul Sibiu	26
5.850. — Ordin al ministrului educației naționale și cercetării științifice privind acordarea acreditării pentru unitatea de învățământ preuniversitar particular Școala Gimnazială „Wilhelm Moldovan” din municipiul Constanța	22	ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
		Decizia nr. 20 din 24 octombrie 2016 (Completul competent să judece recursul în interesul legii)	27-32

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 612**

din 22 septembrie 2016

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 105 din Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Daniela Ramona Marițiu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Cosmin Grancea.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 105 din Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale, excepție ridicată de Duong Quy Nam în Dosarul nr. 8.554/99/2015 al Tribunalului Iași — Secția penală. Excepția formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 89D/2016.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților, față de care procedura de citare este legal îndeplinită. Se constată prezența doamnei Ana-Maria Saon, traducător de limba engleză.

3. Președintele dispune a se face apelul și în Dosarul nr. 162D/2016 având ca obiect excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 105 din Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale, excepție ridicată de Societatea Comercială Farmacia Gospodarilor — S.R.L. din Budești în Dosarul nr. 11.800/288/2015 al Judecătoria Râmnicu Vâlcea. La apelul nominal se constată lipsa părților, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

4. Președintele dispune a se face apelul și în Dosarul nr. 254D/2016 având ca obiect excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 105 din Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale, excepție ridicată de instanța de judecată, din oficiu, în Dosarul nr. 563/101/2016 al Tribunalului Mehedinți — Secția penală. La apelul nominal se constată lipsa părților, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

5. Curtea, din oficiu, pune în discuție conexarea dosarelor. Reprezentantul Ministerului Public este de acord cu conexarea dosarelor. Curtea, având în vedere identitatea parțială de obiect a cauzelor, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea dosarelor nr. 254D/2016 și nr. 162D/2016 la Dosarul nr. 89D/2016, care a fost primul înregistrat.

6. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de admitere a excepției de neconstituționalitate.

Apreciază că dispozițiile criticate contravin prevederilor art. 6 coroborate cu cele ale art. 13 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Arată că *instanța europeană* a statuat, începând cu *Cauza Abramciuc împotriva României*, că în dreptul românesc nu există un remediu pentru părțile al căror drept de a le fi soluționate cauzele într-un termen rezonabil este încălcat. Prin dispozițiile criticate, legiuitorul a încercat asigurarea unui remediu pentru astfel de situații, limitându-se însă la anumite procese, anume cele începute după intrarea în vigoare a noului Cod penal. O situație similară este cea reținută de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în *Cauza Vlad împotriva României*. Astfel, apreciază că nu poate exista o justificare obiectivă și rezonabilă pentru care numai anumite părți din anumite dosare să aibă acces la un drept reglementat de art. 6 din Convenție. În concluzie, apreciază că se impune admiterea excepției de neconstituționalitate și constatarea că dispozițiile criticate contravin art. 6 coroborat cu art. 13 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

7. Prin Încheierea din 11 ianuarie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 8.554/99/2015, **Tribunalul Iași — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 105 din Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale**, excepție ridicată de Duong Quy Nam, cu ocazia soluționării unei contestații privind durata urmăririi penale.

8. Prin Încheierea din 5 februarie 2016 pronunțată în Dosarul nr. 11.800/288/2015, **Judecătoria Râmnicu Vâlcea a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 105 din Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale**, excepție ridicată de S.C. Farmacia Gospodarilor — S.R.L. din Budești, cu ocazia soluționării unei contestații privind durata urmăririi penale.

9. Prin Încheierea din 23 februarie 2016 pronunțată în Dosarul nr. 563/101/2016, **Tribunalul Mehedinți — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 105 din Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale**, excepție ridicată de instanța de judecată, din oficiu, cu ocazia soluționării unei contestații privind durata procesului penal.

10. În motivarea excepției de neconstituționalitate, Tribunalul Mehedinți — Secția penală și autorii acesteia susțin că dispozițiile de lege criticate creează o discriminare între

persoanele implicate în cauze penale în funcție de momentul înregistrării dosarului la organele judiciare. Se arată că în cazul normelor de procedură nu se poate pune problema unei retroactivități a acestora sau a aplicării legii penale mai favorabile. Astfel, tocmai pentru faptul că aceste norme sunt de imediată aplicare, nu s-ar putea concluziona că în cazul proceselor începute înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 135/2010 s-ar putea aplica, în continuare, dispozițiile din vechiul Cod de procedură penală. Cu alte cuvinte, în procesele penale începute înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 135/2010, dar nefinalizate încă, toate actele procesuale și procedurale se efectuează doar în condițiile prevăzute de această lege, iar nu de cele prevăzute de legea în vigoare la momentul începerii respectivului proces penal.

11. Se arată că dispozițiile art. 105 din Legea nr. 255/2013 îngrădesc dreptul de acces liber la justiție de care ar trebui să beneficieze și persoanele supuse unor proceduri judiciare începute anterior intrării în vigoare a Legii nr. 135/2010 și nefinalizate încă. Apreciază că, deși îngrădirea exercitării acestui drept poate fi justificată doar prin raportare la dispozițiile art. 53 din Constituție, în situația de față nu ne aflăm în niciuna dintre situațiile expres menționate de textul constituțional, pentru a se putea justifica restrângerea accesului liber la justiție. Este adevărat că organele judiciare au obligația de a respecta un termen rezonabil de soluționare a cauzelor penale, însă părților nu li se poate îngrădi posibilitatea de a se adresa justiției în cazul în care apreciază că procedura la care sunt supuse a depășit o durată rezonabilă. O astfel de concluzie este cu atât mai evidentă cu cât și în cazul proceselor penale începute sub imperiul vechiului Cod de procedură penală, dar finalizate după intrarea în vigoare a noului Cod de procedură penală, soluția dispusă de procuror este supusă controlului de legalitate astfel cum acesta este reglementat de noua legislație.

12. De asemenea, se apreciază că termenul rezonabil al procesului penal este o componentă a dreptului la un proces echitabil, acesta din urmă neputând exista în lipsa unui remediu efectiv care să permită titularului dreptului să obțină respectarea acestuia. Anterior intrării în vigoare a noului Cod de procedură penală și a instituției contestației privind durata procesului, nu exista un remediu efectiv care să permită valorificarea dreptului la un proces echitabil sub aspectul termenului rezonabil în materia proceselor penale. Astfel, înlăturarea acestui remediu efectiv în cazul proceselor începute înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 135/2010 echivalează cu atingerea existenței dreptului constituțional la un proces echitabil. Având în vedere caracterul de excepție al art. 105 din Legea nr. 255/2013, precum și caracterul constituțional al dreptului afectat de această reglementare, apreciază că rezultă în mod evident că a avut loc o încălcare a dispozițiilor art. 53 din Constituție, deoarece un drept constituțional a fost lipsit de unicul remediu efectiv, ceea ce echivalează cu o atingere adusă chiar existenței dreptului.

13. **Tribunalul Iași — Secția penală** apreciază că dispozițiile criticate nu contravin prevederilor art. 16, art. 21 și art. 41 din Constituție.

14. **Judecătoria Râmnicu Vâlcea**, făcând referire la Decizia Curții Constituționale nr. 423 din 9 iunie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 538 din 20 iulie 2015, apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Arată că nu au intervenit elemente noi, de natură să determine schimbarea jurisprudenței în materie, atât soluția, cât și considerentele deciziei invocate păstrându-și valabilitatea și în prezenta cauză.

15. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actul de sesizare a fost comunicat președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

16. **Guvernul** apreciază că normele de reglementare a competenței instanțelor judecătorești, a gradelor de jurisdicție, precum și a căilor de atac, constituie reguli de procedură, a căror stabilire, potrivit prevederilor art. 126 alin. (2) din Constituție, se poate face numai prin lege. Sub imperiul vechii legi procesual-penale, nu exista o procedură prin care, dacă activitatea de urmărire penală sau de judecată nu se îndeplinește într-o durată rezonabilă, să se poate face contestație, solicitându-se accelerarea procedurii. Arată că legiuitorul infraconstituțional, în cadrul amplei reforme a sistemului de drept penal și procesual-penal, a optat pentru a introduce o astfel de procedură, denumită „contestația privind durata procesului penal”. Dând expresie principiului constituțional potrivit căruia, „*Legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile*”, art. 105 din Legea nr. 255/2013 prevede că aceste dispoziții referitoare la „contestația privind durata procesului penal” se aplică numai pentru procesele începute după intrarea în vigoare a Legii nr. 135/2010. În continuare, se invocă Decizia Curții Constituționale nr. 612 din 12 iunie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 437 din 30 iunie 2012, apreciindu-se că aceleași considerente sunt valabile, *mutatis mutandis*, și în cazul prezentei excepții, legiuitorul optând pentru un criteriu obiectiv și rezonabil, respectiv data intrării în vigoare a noului Cod de procedură penală, dispozițiile acestuia fiind operante pentru toți inculpații aflați în aceeași situație juridică.

17. În final, apreciază că dispozițiile legale criticate sunt norme tranzitorii, menite tocmai să dea eficiență aplicării în timp a noilor reglementări privind procedura penală, fără a îngrădi în niciun fel dreptul părților de a beneficia de drepturile și garanțiile procesuale instituite prin lege, în cadrul unui proces public, judecat de către o instanță independentă, imparțială și stabilă prin lege, într-un termen rezonabil.

18. **Avocatul Poporului** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, textele de lege criticate fiind introduse motivat de necesitatea existenței unor remedii care să permită examinarea unei pretinse încălcări a dreptului la un proces echitabil, prin neîndeplinirea într-o durată rezonabilă a activității de urmărire penală sau de judecată. Arată că punctul de vedere al Avocatului Poporului a fost reținut și în deciziile nr. 589 din 21 octombrie 2014 și nr. 154 din 17 martie 2015.

19. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actele de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

20. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

21. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 105 din Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 515 din 14 august 2013, cu următorul conținut: „*Dispozițiile art. 488¹—488⁶ din Legea nr. 135/2010, cu modificările și completările aduse prin prezenta lege, referitoare la contestația privind durata rezonabilă a procesului penal, se aplică numai proceselor penale începute după intrarea în vigoare a Legii nr. 135/2010*”.

23. În opinia autorilor excepției, dispozițiile criticate contravin prevederilor constituționale cuprinse în art. 16 alin. (1) referitor la egalitatea în drepturi, art. 20 referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului, art. 21 referitor la accesul liber la justiție, art. 44 referitor la dreptul de proprietate privată și art. 53 referitor la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți.

23. Examinând excepția de neconstituționalitate Curtea observă că s-a mai pronunțat asupra constituționalității dispozițiilor art. 105 din Legea nr. 255/2013 din perspectiva unor critici similare, respingând, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate. Astfel, prin Decizia nr. 589 din 21 octombrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 39 din 16 ianuarie 2015, paragrafele 15—16, Curtea a statuat că, fiind vorba de norme penale ce aparțin domeniului procedural, acestea sunt guvernate de principiul activității, ceea ce înseamnă că legea se aplică din momentul intrării în vigoare și până la momentul ieșirii sale din vigoare. Astfel, la aplicarea legii procesual penale nu se ia în considerare data săvârșirii infracțiunii, ci data la care se efectuează actul procesual sau procedural, chiar dacă procesul a fost început anterior intrării în vigoare a legii. Totodată, stabilirea competenței instanțelor judecătorești și instituirea regulilor de desfășurare a procesului, deci și reglementarea căilor de atac, constituie atributul exclusiv al legiuitorului. Astfel, Curtea a reținut, cu mai multe prilejuri, că acesta este sensul art. 126 alin. (2) din Constituție, care, referindu-se la competența instanțelor judecătorești și la procedura de judecată, stabilește că acestea „sunt prevăzute numai de lege”.

24. Totodată, Curtea reține că, prin Decizia nr. 154 din 17 martie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 264 din 21 aprilie 2015, a statuat că, prin dispozițiile legale deduse controlului de constituționalitate, legiuitorul nu a instituit un tratament discriminatoriu, ci un regim legal diferit, impus de existența unor situații diferite. De asemenea, Curtea a statuat că textul de lege criticat nu stabilește vreo distincție sau discriminare, motiv pentru care nu se poate reține încălcarea art. 16 din Constituție.

25. Referitor la invocarea prevederilor art. 21 din Constituție, Curtea a constatat că principiul liberului acces la justiție are ca semnificație faptul că legiuitorul nu poate exclude de la exercițiul drepturilor procesuale pe care le-a instituit nicio categorie sau

grup social. Cu toate acestea, el poate institui, în considerarea unor situații deosebite, reguli speciale de procedură, ca și modalitățile de exercitare a drepturilor procedurale, astfel încât accesul liber la justiție nu înseamnă accesul, în toate cazurile, la toate structurile judecătorești și la toate căile de atac, deoarece competența și procedura sunt stabilite de lege. Este îndeobște admis că procesul penal se desfășoară sub autoritatea ordinii normative de drept care capătă caracter efectiv prin constrângere și conformare, sens în care, dimpotrivă, tocmai în realizarea dreptului la un proces echitabil, situația nou reglementată, dacă s-ar aplica retroactiv, adică proceselor începute sub imperiul legii vechi, ar duce la afectarea previzibilității legii ce guvernează procesul. Mai mult, împrejurarea că procesele începute sub imperiul legii vechi nu sunt susceptibile de cenzura ce poate fi exercitată pe calea contestației privind durata rezonabilă a procesului nu echivalează cu afectarea principiului constituțional consacrat de art. 21, deoarece în acord cu art. 8 referitor la caracterul echitabil și termenul rezonabil al procesului penal din Codul de procedură penală „*Organele judiciare au obligația de a desfășura urmărirea penală și judecata cu respectarea garanțiilor procesuale și a drepturilor părților și ale subiecților procesuali, astfel încât [...] orice persoană care a săvârșit o infracțiune să fie pedepsită potrivit legii, într-un termen rezonabil*”. Prin urmare, indiferent de regimul juridic sub autoritatea căruia au fost începute procesele, organele judiciare, în deplin acord cu principiul legalității procesului penal consacrat de art. 2 din Codul de procedură penală, sunt obligate să respecte un termen rezonabil de soluționare a cauzelor.

26. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să determine schimbarea jurisprudenței Curții Constituționale, considerentele și soluția deciziilor menționate își păstrează valabilitatea și în cauza de față.

27. În ceea ce privește invocarea prevederilor constituționale ale art. 44, Curtea observă că acestea se referă la dreptul de proprietate privată, fără a avea incidență în cauza dedusă controlului de constituționalitate. Totodată, în ceea ce privește dispozițiile art. 53 din Legea fundamentală, Curtea apreciază că nici acestea nu au incidență în cauză, deoarece nu s-a constatat restrângerea exercițiului vreunui drept sau al vreunei libertăți fundamentale și, prin urmare, nu ne aflăm în ipoteza prevăzută de norma constituțională invocată.

28. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Duong Quy Nam în Dosarul nr. 8.554/99/2015 al Tribunalului Iași — Secția penală, de Societatea Comercială Farmacia Gospodarilor — S.R.L. din Budești în Dosarul nr. 11.800/288/2015 al Judecătoriei Râmnicu Vâlcea și de Tribunalul Mehedinți — Secția penală, din oficiu, în Dosarul nr. 563/101/2016 și constată că dispozițiile art. 105 din Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesuale penale sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului Iași — Secția penală, Judecătoriei Râmnicu Vâlcea și Tribunalului Mehedinți — Secția penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 22 septembrie 2016.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Daniela Ramona Marițiu

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL AGRICULTURII ȘI DEZVOLTĂRII RURALE

ORDIN

privind aprobarea sistemului de sancțiuni administrative pentru ecocondiționalitate aplicabil schemelor și măsurilor de sprijin pentru fermieri începând cu anul 2016

Având în vedere Referatul de aprobare nr. 55.562/2016 al Agenției de Plăți și Intervenție pentru Agricultură (APIA), în conformitate cu prevederile:

— Regulamentului (UE) nr. 1.305/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentului CE nr. 1.698/2005 al Consiliului, cu modificările și completările ulterioare;

— Regulamentului (UE) nr. 1.306/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune și de abrogare a Regulamentelor (CEE) nr. 352/78, (CE) nr. 165/94, (CE) nr. 2.799/98, (CE) nr. 814/2000, (CE) nr. 1.290/2005 și (CE) nr. 485/2008 ale Consiliului;

— Regulamentului delegat (UE) nr. 640/2014 al Comisiei din 11 martie 2014 de completare a Regulamentului (UE) nr. 1.306/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește Sistemul Integrat de Administrare și Control și condițiile pentru refuzarea sau retragerea plăților și pentru sancțiunile administrative aplicabile în cazul plăților directe, al sprijinului pentru dezvoltare rurală și al ecocondiționalității;

— Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 809/2014 al Comisiei din 17 iulie 2014 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1.306/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește sistemul integrat de administrare și control, măsurile de dezvoltare rurală și ecocondiționalitatea;

— Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 747/2015 al Comisiei din 11 mai 2015 de derogare de la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 809/2014 în ceea ce privește data finală pentru depunerea cererii unice, a cererilor de ajutor sau a cererilor de plată, data finală pentru notificarea modificărilor cererii unice sau ale cererii de plată și data finală pentru cererile de alocare a drepturilor la plată sau de creștere a valorii drepturilor la plată în cadrul schemei de plată de bază pentru anul 2015;

— Legii nr. 1/2004 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției de Plăți și Intervenție pentru Agricultură, cu modificările și completările ulterioare;

— Programului Național de Dezvoltare Rurală 2007—2013 aprobat prin Decizia Comisiei Europene nr. C(2008) 3.837 din 16 iulie 2008, cu modificările ulterioare;

— Programului Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) 2014—2020, aprobat prin Decizia de punere în aplicare a Comisiei Europene nr. C (2015) 3.508 din 26 mai 2015, cu modificările și completările ulterioare;

— Hotărârii Guvernului nr. 226/2015 privind stabilirea cadrului general de implementare a măsurilor programului național de dezvoltare rurală cofinanțate din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală și de la bugetul de stat, cu modificările și completările ulterioare;

— Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 41/2014 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției pentru Finanțarea Investițiilor Rurale, prin reorganizarea Agenției de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, aprobată prin Legea nr. 43/2015;

— Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 3/2015 pentru aprobarea schemelor de plăți care se aplică în agricultură în perioada 2015—2020 și pentru modificarea art. 2 din Legea nr. 36/1991 privind societățile agricole și alte forme de asociere în agricultură, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 104/2015, cu modificările și completările ulterioare;

— Ordinului ministrului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale nr. 243/2006 privind stabilirea măsurilor finanțate din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală, care vor fi implementate de către Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit și, respectiv, Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură;

— Ordinului ministrului agriculturii și dezvoltării rurale, al ministrului mediului, apelor și pădurilor și al președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 352/636/54/2015 pentru aprobarea normelor privind ecocondiționalitatea în cadrul schemelor și măsurilor de sprijin pentru fermieri în România, cu modificările ulterioare;

— Acordului de delegare pentru implementarea prin Sistemul integrat de administrare și control (IACS) a măsurilor din cadrul Programului Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) 2014—2020 finanțate din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) și de la bugetul de stat, respectiv măsura 10 „Agromediu și climă”, măsura 11 „Agricultură ecologică”, măsura 13 „Plăți zone cu constrângeri naturale”, nr. P107/2015, încheiat la data de 24 iunie 2015 între AFIR și APIA, cu modificările și completările ulterioare;

— Acordului de delegare pentru implementarea măsurii 215 „Plăți pentru bunăstarea animalelor” cuprinse în axa II a Programului Național de Dezvoltare Rurală 2007—2013 (PNDR) nr. P86/2012, încheiat în data de 12 iulie 2012 între AFIR, APIA și ANSVSA;

— Acordului de delegare pentru implementarea, prin Sistemul integrat de administrare și control (IACS), a măsurilor 8 „Investiții în dezvoltarea zonelor împădurite și în îmbunătățirea viabilității pădurilor” și 15 „Servicii de silvomediu, servicii climatice și conservarea pădurilor” din cadrul Programului Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) 2014—2020 finanțate din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) și de la bugetul de stat, nr. P111/2015 încheiat în data de 27 iulie 2015 între AFIR, APIA și MMAP/DGP,

— în temeiul prevederilor art. 10 alin. (5) și (6) din Hotărârea Guvernului nr. 1.185/2014 privind organizarea și funcționarea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul agriculturii și dezvoltării rurale emite prezentul ordin.

Art. 1. — (1) Se aprobă sistemul de sancțiuni administrative pentru ecocondiționalitate aplicabil schemelor și măsurilor de sprijin pentru fermieri începând cu anul 2016, prevăzut în anexa nr. 1 la prezentul ordin.

(2) Sistemul de sancțiuni administrative prevăzut la alin. (1) se aplică schemelor de plăți directe în agricultură (schema de plată unică pe suprafață — SAPS, plata redistributivă, plata

pentru practici agricole benefice pentru climă și mediu, plata pentru tinerii fermieri și schema de sprijin cuplat), măsurilor compensatorii de dezvoltare rurală aplicabile pe terenurile agricole, prevăzute în Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014—2020 (măsura 10 „Agro-mediu și climă”, măsura 11 „Agricultura ecologică” și măsura 13 „Plăți pentru zone care se confruntă cu constrângeri naturale sau cu alte constrângeri specifice”), măsurilor 214 „Plăți de agromediu” și 215 „Plăți în favoarea bunăstării animalelor” pentru angajamentele în derulare din Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) 2007—2013, plăților pentru angajamente de silvomediu, primelor anuale în cadrul măsurilor pentru împădurire și crearea

de suprafețe împădurite, măsurii de restructurare/reconversie plantații viticole cu soiuri de struguri pentru vin, precum și altor scheme și măsuri de sprijin din fonduri europene sau din bugetul național.

(3) Se aprobă elementele de control privind respectarea normelor de ecocondiționalitate în cadrul schemelor și măsurilor de sprijin pentru fermieri, prevăzute în anexa nr. 2 la prezentul ordin.

Art. 2. — Anexele nr. 1 și 2 fac parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 3. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul agriculturii și dezvoltării rurale,
Achim Irimescu

București, 20 decembrie 2016.
Nr. 999.

ANEXA Nr. 1

SISTEMUL DE SANCTIUNI ADMINISTRATIVE pentru ecocondiționalitate aplicabil schemelor și măsurilor de sprijin pentru fermieri începând cu anul 2016

ARTICOLUL 1

Domeniul de aplicare

(1) Sistemul de sancțiuni administrative pentru ecocondiționalitate se aplică beneficiarilor următoarelor scheme și măsuri de sprijin pentru fermieri:

a) schemele de plăți directe (schema de plată unică pe suprafață — SAPS, plata redistributivă, plata pentru practici agricole benefice pentru climă și mediu, plata pentru tinerii fermieri, schema de sprijin cuplat);

b) măsurile compensatorii de dezvoltare rurală aplicabile pe terenurile agricole, prevăzute în PNDR 2014—2020 (măsura 10 „Agromediu și climă”, măsura 11 „Agricultura ecologică” și măsura 13 „Plăți pentru zone care se confruntă cu constrângeri naturale sau cu alte constrângeri specifice”);

c) măsurile 214 „Plăți de agromediu” și 215 „Plăți în favoarea bunăstării animalelor” — angajamente în derulare din PNDR 2007—2013;

d) plățile pentru angajamente de silvomediu din PNDR 2014—2020;

e) primele anuale în cadrul măsurilor pentru împădurire și crearea de suprafețe împădurite din PNDR 2014—2020;

f) măsura de restructurare/reconversie plantații viticole cu soiuri de struguri pentru vin;

g) alte scheme și măsuri de sprijin din fonduri europene sau din bugetul național.

(2) Sancțiunile administrative pentru nerespectarea normelor de ecocondiționalitate nu se aplică fermierilor care beneficiază de ajutoare naționale tranzitorii și celor care participă la schema simplificată pentru micii fermieri.

ARTICOLUL 2

Criterii/aspecte relevante privind aplicarea sancțiunilor

(1) Sistemul de sancțiuni administrative pentru nerespectarea normelor privind ecocondiționalitatea se stabilește ținând cont de următoarele aspecte ale neconformităților constatate:

a) neglijența presupune aplicarea unei reduceri din suma totală calculată fără penalități, chiar dacă fermierului i-au fost

stabilite/nu i-au fost stabilite alte sancțiuni administrative, și se datorează acțiunii neintenționate a fermierului de nerespectare a unei norme de ecocondiționalitate;

b) nerespectarea deliberată (intenția) presupune prevederea de către fermier a rezultatului faptei sale în condițiile în care fie urmărește producerea lui prin intermediul faptei, fie, deși nu îl urmărește, acceptă posibilitatea producerii acestui rezultat;

c) repetarea unei neconformități presupune nerespectarea aceleiași cerințe sau a aceluiași standard, în cazul în care aceasta se constată de mai multe ori în cursul unei perioade de 3 ani calendaristici consecutivi, în condițiile în care beneficiarul a fost informat despre cazul precedent de nerespectare și a avut posibilitatea, după caz, să ia măsurile necesare pentru a remedia situația anterioară de neconformitate;

d) amploarea (extinderea) unui caz de neconformitate este determinată examinând, în special, dacă aceasta are un impact de anvergură sau dacă este limitată la exploatarea în cauză;

e) gravitatea unei neconformități presupune cazul de nerespectare care depinde, în special, de importanța consecințelor acestuia, ținându-se seama de obiectivele cerinței sau ale standardului respectiv;

f) durata (persistența) presupune cazul de nerespectare care depinde în special de durata pe parcursul căreia se manifestă efectele acestuia sau de posibilitatea de a pune capăt acestor efecte prin mijloace rezonabile.

(2) Un anumit caz de nerespectare care nu constituie un risc direct pentru sănătatea publică sau pentru sănătatea animalelor, în situații justificate, poate fi considerat ca fiind un caz minor, ținând cont de gravitatea, amploarea și persistența nerespectării, fermierul nefiind sancționat dacă a întreprins măsuri de remediere a neconformității, în urma notificării transmise de APIA.

ARTICOLUL 3

Norme privind ecocondiționalitatea

(1) Ecocondiționalitatea cuprinde cerințele legale în materie de gestionare (SMR) și standardele privind bunele condiții agricole și de mediu ale terenurilor (GAEC).

(2) De asemenea, pentru anul 2016, normele privind ecocondiționalitatea cuprind și obligația întreținerii pajștilor permanente prin păstrarea, la nivel național, a raportului dintre suprafața terenurilor utilizate ca pajști permanente și suprafața agricolă totală, declarate de fermieri în anul 2007.

(3) În conformitate cu prevederile alin. (1) și cele ale anexei la Ordinul ministrului agriculturii și dezvoltării rurale, al ministrului mediului, apelor și pădurilor și al președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 352/636/54/2015, cu modificările ulterioare, normele privind ecocondiționalitatea vizează următoarele domenii:

— domeniul „Mediu, schimbări climatice, bunele condiții agricole ale terenurilor” include cerințe legale în materie de gestionare (SMR) și standarde privind bunele condiții agricole și de mediu ale terenurilor (GAEC) pentru următoarele aspecte:

• aspectul „apă”:

— SMR 1 — Protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole;

— GAEC 1 — Crearea/Menținerea benzilor-tampon (fâșiilor de protecție) în vecinătatea apelor de suprafață;

— GAEC 2 — Respectarea procedurilor de autorizare, în cazul utilizării apei pentru irigații în agricultură;

— GAEC 3 — Protecția apelor subterane împotriva poluării.

• aspectul „sol și stoc de carbon”:

— GAEC 4 — Acoperirea minimă a solului;

— GAEC 5 — Gestionarea minimă a terenului care să reflecte condițiile locale specifice pentru limitarea eroziunii;

— GAEC 6 — Menținerea nivelului de materie organică din sol, inclusiv interdicția de a incendia miriștile arabile.

• aspectul „Biodiversitate”:

— SMR 2 — Conservarea păsărilor sălbatice;

— SMR 3 — Conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică.

• aspectul „Peisaj, nivelul minim de întreținere”:

— GAEC 7 — Păstrarea elementelor de peisaj, incluzând arborii izolați și terasele existente pe terenul agricol, luând măsuri adecvate pentru a preveni instalarea vegetației nedorite și asigurarea unui nivel minim de întreținere a terenului agricol;

— domeniul „Sănătate publică, sănătatea animalelor și sănătatea plantelor” cuprinde cerințe legale în materie de gestionare (SMR) pentru următoarele aspecte:

• aspectul „Siguranța alimentară”:

— SMR 4 — Principii și cerințe generale ale legislației alimentare și proceduri în domeniul siguranței produselor alimentare;

— SMR 5 — Interzicerea utilizării anumitor substanțe cu efect hormonal sau tireostatic și a substanțelor betaagoniste în creșterea animalelor;

• aspectul „Identificarea și înregistrarea animalelor”:

— SMR 6 — Identificarea și înregistrarea suinelor;

— SMR 7 — Identificarea și înregistrarea bovinelor;

— SMR 8 — Identificarea și înregistrarea animalelor din speciile ovină și caprină;

• aspectul „Bolile animalelor”:

— SMR 9 — Prevenirea, controlul și eradicarea anumitor forme de encefalopatii spongiforme transmisibile (EST);

• aspectul „Produse de protecție a plantelor”:

— SMR 10 — Introducerea pe piață a produselor de protecție a plantelor;

— domeniul „Bunăstarea animalelor” cuprinde cerințe legale în materie de gestionare (SMR) pentru bunăstarea animalelor, după cum urmează:

— SMR 11 — Norme minime privind protecția vițelilor;

— SMR 12 — Norme minime de protecție a porcinelor;

— SMR 13 — Protecția animalelor de fermă.

ARTICOLUL 4

Sanțiuni administrative pentru nerespectarea normelor de ecocondiționalitate

1. Constatarea neconformității și aplicarea sancțiunilor pentru ecocondiționalitate

În cazul în care normele privind ecocondiționalitatea nu sunt respectate în orice moment în cursul unui an calendaristic și dacă neconformitatea respectivă este rezultatul unei acțiuni ori al unei omiteri direct imputabile fermierului care a depus cererea unică de plată începând cu anul 2016, cuantumul total al plăților efectuate sau care urmează să fie efectuate beneficiarului (denumit în continuare *cuantumul total*) trebuie să fie redus ori beneficiarul să fie exclus de la plată, prin aplicarea unei sancțiuni administrative.

Sanțiunea administrativă se aplică dacă neconformitatea este legată de activitatea agricolă a beneficiarului și/sau dacă vizează suprafața exploatației agricole a beneficiarului sau animalele deținute.

Valoarea sancțiunilor administrative pentru un an calendaristic nu trebuie să depășească cuantumul total la care ar avea dreptul fermierul vizat dacă acesta îndeplinește condițiile pentru respectiva plată în cadrul schemei/măsurii de plată/ajutorului/sprijinului solicitat.

2. Nerespectarea datorată neglijenței

Dacă nerespectarea se datorează neglijenței unui fermier, sancțiunea administrativă calculată este de 3% din cuantumul total. Pe baza rezultatelor din raportul de control, se decide reducerea acestui procent la 1% sau creșterea până la 5% din cuantumul total (tabelul 1).

Dacă au fost stabilite nereguli repetate, cu excepția celor considerate intenționate, sancțiunea administrativă stabilită în cazul primei nerespectări repetate a aceleiași neconformități se triplează. În cazul repetițiilor viitoare ale aceleiași nereguli, rezultatul reducerii fixate pentru repetarea precedentă se va înmulți de fiecare dată cu trei. Reducerea maximă nu va depăși 15% din cuantumul total.

3. Nerespectarea deliberată (intenția)

Dacă fermierul nu a respectat în mod intenționat o condiție, sancțiunea aplicată va fi, ca regulă generală, de 20% din cuantumul total (tabelul 1). Pe baza rezultatelor din raportul de control se decide reducerea procentului în cauză până la maximum 15% sau, după caz, creșterea până la 100% din cuantumul total (tabelul 1).

În cazurile de neconformitate deliberată cu niveluri mari de amploare, gravitate sau persistență (neconformități ale căror efecte sunt răspândite și la alte ferme, de gravitate mare, permanente), în plus față de reducerea stabilită, în general, la 20% din cuantumul total, beneficiarul este exclus în următorul an calendaristic de la toate plățile prevăzute la art. 1.

4. Aplicarea sancțiunilor pentru ecocondiționalitate

În cazul în care la controlul administrativ se constată o neconformitate în anul curent, este considerată a fi neglijență situația în care în rapoartele de control pe teren din ultimii 2 ani nu apare acea condiție ca fiind neconformă.

În cazul în care la controlul administrativ se constată o neconformitate în anul curent, este considerată a fi repetiție situația în care în cel puțin unul dintre rapoartele de control pe teren din ultimii 2 ani apare acea condiție ca fiind neconformă.

Sanțiunile administrative pentru nerespectarea normelor privind ecocondiționalitatea (GAEC + SMR) sunt prezentate în tabelul 1.

Tabelul 1. Sancțiunile administrative pentru nerespectarea ecocondiționalității

Tipul neconformității	Amploarea	Gravitatea**)	Persistența**)	Sancțiune — % —	Prima repetiție	A 2-a repetiție	A 3-a repetiție	A 4-a repetiție
Neglijență*)	Limitare la fermă	Mică	Nepermanentă (rectificabilă)	Nu este cazul pentru SMR	N/A	N/A	N/A	N/A
				***) 0% + Notificare 1-GAEC	N/A	N/A	N/A	N/A
			Nepermanentă	1%	3%	9% + Notificare 2	15% + Notificare 3	81%
			Permanentă	3%	9%	15% + Notificare 2	81%	100%
		Medie	Nepermanentă	3%	9%	15% + Notificare 2	81% + Notificare 3	100%
			Permanentă	5%	15% + Notificare 2	45% + Notificare 3	100% și excluderea de la măsură în anul următor	Exclus de la măsură
			Nepermanentă	5%	15% + Notificare 2	45% + Notificare 3	100% și excluderea de la măsură în anul următor	Exclus de la măsură
			Permanentă	5%	15% + Notificare 2	45% + Notificare 3	100% și excluderea de la măsură în anul următor	Exclus de la măsură
	Răspândire asupra altor ferme	Mică	Nepermanentă	5%	15% + Notificare 2	45% + Notificare 3	100% și excluderea de la măsură în anul următor	Exclus de la măsură
			Permanentă	5%	15% + Notificare 2	45% + Notificare 3	100% și excluderea de la măsură în anul următor	Exclus de la măsură
		Medie	Nepermanentă	5%	15% + Notificare 2	45% + Notificare 3	100% și excluderea de la măsură în anul următor	Exclus de la măsură
			Permanentă	5%	15% + Notificare 2	45% + Notificare 3	100% și excluderea de la măsură în anul următor	Exclus de la măsură
Neglijență*)	Răspândire asupra altor ferme	Medie	Nepermanentă	5%	15% + Notificare 2	45% + Notificare 3	100% și excluderea de la măsură în anul următor	Exclus de la măsură
			Permanentă	5%	15% + Notificare 2	45% + Notificare 3	100% și excluderea de la măsură în anul următor	Exclus de la măsură
		Mare	Nepermanentă	5%	15% + Notificare 2	45% + Notificare 3	100% și excluderea de la măsură în anul următor	Exclus de la măsură
			Permanentă	5%	15% + Notificare 2	45% + Notificare 3	100% și excluderea de la măsură în anul următor	Exclus de la măsură
Intenție	Limitare la fermă	Mică	Nepermanentă	15%	100% + excluderea de la măsură în anul următor	Exclus de la măsură	Exclus de la măsură	
			Permanentă	20%				
		Medie	Nepermanentă	20%				
			Permanentă	30%				
		Mare	Nepermanentă	50%				
			Permanentă	100%+ excluderea de la măsură în anul următor****)	Exclus de la măsură	Exclus de la măsură		
	Răspândire asupra altor ferme	Mică	Nepermanentă	30%	100% + excluderea de la măsură în anul următor	Exclus de la măsură		
			Permanentă	40%				
		Medie	Nepermanentă	40%				
			Permanentă	60%				
		Mare	Nepermanentă	80%				
			Permanentă	100%+ excluderea de la măsură în anul următor****)	Exclus de la măsură	Exclus de la măsură		

*) Notificări pentru nerespectare:

— notificarea 1 reprezintă avertismentul către fermier cu privire la problemele identificate și care pot fi remediate până la data de 30 iunie a anului următor celui pentru care a solicitat sprijinul;

— notificarea 2 reprezintă avertismentul către fermier cu privire la consecințele care vor apărea în cazul nerespectării normelor de ecocondiționalitate și în anul următor;

— notificarea 3 reprezintă înștiințarea fermierului cu privire la declararea ca intenție a nerespectării ecocondiționalității.

**) Definierea criteriilor de gravitate pentru nerespectarea normelor de ecocondiționalitate este prevăzută în tabelele 2, 3, 4 pentru SMR și în tabelele 5, 6, 7 pentru GAEC.

Definierea criteriilor de persistență pentru nerespectarea normelor de ecocondiționalitate este prevăzută în tabelul 2 pentru SMR și în tabelul 5 pentru GAEC.

***) Normele de ecocondiționalitate care pot fi remediate de către fermier vizează GAEC 1 și GAEC 5.2.

****) În cazurile de neconformitate deliberată cu niveluri mari de amploare, gravitate sau persistență, în plus față de reducerea stabilită, în general, la 20% din cuantumul total, beneficiarul este exclus în următorul an calendaristic de la toate plățile prevăzute la art. 1.

În cazul în care fermierului i se transmite notificarea 1, acesta trebuie să înștiințeze Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură (APIA) cu privire la remedierea neconformităților cel târziu până la data de 30 iunie a anului următor celui pentru care a solicitat sprijinul.

În cazul în care fermierul nu înștiințază APIA în termen/înștiințază APIA că nu a remediat problemele semnalate în termenul-limită, acesta va fi sancționat retroactiv

cu cel puțin 1% din cuantumul total rezultat din schemele și măsurile de sprijin finanțate din fondurile europene sau din bugetul național.

În cazul în care fermierul înștiințază APIA în termen cu privire la remedierea problemelor semnalate de către APIA, experții APIA vor reface vizita în teren pentru confirmarea celor semnalate de către fermier.

Tabelul 2. Criteriile de gravitate și persistență, nivelul de gravitate și persistență și descrierea acestora pentru SMR care se verifică la nivelul parcelei și se determină prin raportarea suprafeței/numărului de animale neconforme la suprafața determinată/numărul de animale verificate

Criteria	Nivel	Definiție
Gravitate (în cazul SMR care se verifică la nivelul parcelei)	Mică	Nerespectarea afectează — <0—<30% din suprafața determinată a fermei [SMR 1 pentru elementele de control 1.b), 1.e), 1.f), 1.g), SMR 2 pentru elementele de control 1.a), 2.a), 2.b), 2.c), SMR 3 pentru elementele de control 1.a), 2.a), 2.b), 2.c), SMR 10 pentru elementul de control 4].
		Nerespectarea afectează — <0—<10% din numărul de animale din cadrul fermei (SMR 6—8)
	Medie	Nerespectarea afectează — ≥30—<50% din suprafața determinată a fermei [SMR 1 pentru elementele de control 1.b), 1.e), 1.f), 1.g), SMR 2 pentru elementele de control 1.a), 2.a), 2.b), 2.c), SMR 3 pentru elementele de control 1.a), 2.a), 2.b), 2.c), SMR 10 pentru elementul de control 4].
		Nerespectarea afectează — ≥10—<20% din numărul de animale din cadrul fermei (SMR 6—8)
	Mare	Nerespectarea afectează — ≥50% din suprafața determinată a fermei [SMR 1 pentru elementele de control 1.b), 1.e), 1.f), 1.g), SMR 2 pentru elementele de control 1.a), 2.a), 2.b), 2.c), SMR 3 pentru elementele de control 1.a), 2.a), 2.b), 2.c), SMR 10 pentru elementul de control 4].
		Nerespectarea afectează — ≥ 20% din numărul de animale din cadrul fermei (SMR 6—8)
Persistență	Nepermanentă	Condiții nerespectate care pot fi rectificate pe parcursul anului pentru care a solicitat sprijinul
	Permanentă	Condiții nerespectate care nu pot fi rectificate pe parcursul anului pentru care a solicitat sprijinul

În cazul cerințelor legale în materie de gestionare (SMR) care se verifică la nivelul exploatației, „Gravitatea” este definită conform tabelului 3.

Tabelul 3. Criterii de stabilire a nivelului de gravitate pentru cerințele SMR detaliate pe elemente de control aferente fiecărei cerințe obligatorii pentru fermieri, care se verifică la nivelul exploatației

Specificare SMR	Elementul de control, conform raportului de control	Cerința verificată, conform Ordinului ministrului agriculturii și dezvoltării rurale, al ministrului mediului, apelor și pădurilor și al președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 352/636/54/2015, cu modificările ulterioare	Nivelul la care se va realiza controlul	Gravitate
SMR 1 — Protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole	1.a	1.a)	exploatație	mare
	1.c	1.c)	parcelă *)	medie
	1.d	1.d)	parcelă *)	mare
	1.h	1.h)	exploatație	mare
	2	2	exploatație	mare

*) Pentru cererile de plată aferente campaniei 2016, SMR 1 — cerințele 1c) și 1d) se verifică și se sancționează conform prevederilor Manualului APIA de procedură privind ecocondiționalitatea în anul 2016 — versiunea 2.0 a Ghidului APIA pentru inspectorii care realizează controlul pe teren — versiune 1.1 — Anul de cerere 2016 și a Raportului de control pe teren aferent Campaniei 2016, documente ce au fost întocmite în baza Ordinului ministrului agriculturii și dezvoltării rurale, al ministrului mediului, apelor și pădurilor și al președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 352/636/54/2015, cu modificările ulterioare, în vigoare la data efectuării controlului pe teren.

Specificare SMR	Elementul de control, conform raportului de control	Cerința verificată, conform Ordinului ministrului agriculturii și dezvoltării rurale, al ministrului mediului, apelor și pădurilor și al președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 352/636/54/2015, cu modificările ulterioare	Nivelul la care se va realiza controlul	Gravitate
SMR 2 — Conservarea păsărilor sălbatice	1.b	1.b)	exploatație	medie
SMR 3 — Conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică	1.b	1.b)	exploatație	medie
SMR 4 — Principii și cerințe generale ale legislației alimentare și proceduri în domeniul siguranței produselor alimentare	1.a	1.c), 1.g), 1.i)	exploatație	mare
	1.b	1.a), 1.b)	exploatație	mare
	1.c	1.a), 1.d), 1.h)	exploatație	mare
	1.d	1.g)	exploatație	medie
	1.e	1.d), 1.e)	exploatație	medie
	1.f	1.d)	exploatație	medie
	1.g	1.c), 1.f)	exploatație	medie
	1.h	1.f), 1.h)	exploatație	medie
	1.i	1.h)	exploatație	medie
	1.j	1.g), 1.i)	exploatație	medie
	1.k	1.f), 1.i)	exploatație	medie
	2.a	2.a), 2.b), 3.a), 3.b)	exploatație	mare
	2.b	2.c), 2.e), 4	exploatație	mare
	2.c	4, 5	exploatație	medie
2.d	2.d), 4	exploatație	medie	
SMR 5 — Interzicerea utilizării anumitor substanțe cu efect hormonal, tireostatic și betaagoniste în creșterea animalelor	1.a	3.a)	exploatație	mare
	1.b	3.a), 3.b), 3.c), 3.e)	exploatație	mare
	1.c	3.d), 3.f)	exploatație	mare
	2.a	1, 2	exploatație	mare
SMR 9 — Prevenirea, controlul și eradicarea anumitor forme de encefalopatii spongiforme transmisibile — EST	1.a	1, 6	exploatație	mare
	1.b	2	exploatație	mare
	1.c	1, 6	exploatație	mare
	1.d	4	exploatație	mare
	1.e	3, 5	exploatație	mare
	1.f	6	exploatație	mare
SMR 10 — Introducerea pe piață a produselor de protecție a plantelor	1	1	exploatație	mare
	2	2	exploatație	medie
	3	3	exploatație	mare
	5	5	exploatație	mare
	6	6	exploatație	mare
SMR 11 — Norme minime privind protecția vițelilor	1	art. 3 alin. (1) și (2) din Norma sanitară veterinară ce stabilește standarde minime pentru protecția vițelilor, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 72/2005	exploatație	mică
	2	art. 4 din Norma sanitară veterinară ce stabilește standarde minime pentru protecția vițelilor, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 72/2005, și anexa la norma sanitară veterinară	exploatație	mică

Specificare SMR	Elementul de control, conform raportului de control	Cerința verificată, conform Ordinului ministrului agriculturii și dezvoltării rurale, al ministrului mediului, apelor și pădurilor și al președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 352/636/54/2015, cu modificările ulterioare	Nivelul la care se va realiza controlul	Gravitate
SMR 12 — Norme minime de protecție a porcinelor	1	art. 3 din Norma sanitară veterinară care stabilește standarde minime pentru protecția porcinelor, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 202/2006, cu modificările și completările ulterioare	exploatație	mică
	2	art. 4 din Norma sanitară veterinară care stabilește standarde minime pentru protecția porcinelor, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 202/2006, cu modificările și completările ulterioare, și anexa la norma sanitară veterinară	exploatație	mică
SMR 13 — Protecția animalelor de fermă	1	art. 4 din Norma sanitară veterinară privind protecția animalelor de fermă, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 75/2005, și anexa la norma sanitară veterinară	exploatație	medie

Tabelul 4. Criterii de stabilire a nivelului de gravitate pentru cerințele SMR 6—8 detaliate pe elemente de control aferente fiecărei cerințe obligatorii pentru fermieri, care se verifică la nivelul exploatației, în funcție de numărul de animale neconforme raportat la efectivul total verificat de animale al exploatației, exprimat procentual

Specificare SMR	Elementul de control, conform raportului de control	Cerința verificată, conform Ordinului ministrului agriculturii și dezvoltării rurale, al ministrului mediului, apelor și pădurilor și al președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 352/636/54/2015, cu modificările ulterioare	Nivelul la care se va realiza controlul	Gravitate
SMR 6 — Identificarea și înregistrarea suinelor	a)	1.a), 1.b), 2.a), 2.b), 2.c), 3.a), 3.b), 3.c)	exploatație	Conform tabelului 2
	b)	1.d), 2.f), 3.d)	exploatație	Conform tabelului 2
	c)	1.c), 1.e), 2.d), 2.e), 3.e), 3.f)	exploatație	Conform tabelului 2
	d)	3.g)	exploatație	Conform tabelului 2
	e)	2.d)	exploatație	Conform tabelului 2
	f)	1.f), 2.g)	exploatație	Conform tabelului 2
SMR 7 — Identificarea și înregistrarea bovinelor	a)	1.a), 1.b), 2.a), 2.b), 2.c), 3.a), 3.b), 3.c)	exploatație	Conform tabelului 2
	b)	1.d), 2.f), 3.d)	exploatație	Conform tabelului 2
	c)	1.f), 1.g), 2.h), 2.i), 3.e)	exploatație	Conform tabelului 2
	d)	1.c), 1.d), 1.i), 2.d), 2.e), 2.k), 3.f), 3.h)	exploatație	Conform tabelului 2
	e)	1.h), 2.j), 3.g)	exploatație	Conform tabelului 2
	f)	2.d)	exploatație	Conform tabelului 2
	g)	1.e), 2.g)	exploatație	Conform tabelului 2
	h)	1.e), 2.g), 3.b)	exploatație	Conform tabelului 2
SMR 8 — Identificarea și înregistrarea animalelor din speciile ovină și caprină	a)	1.a), 1.b), 2.a), 2.b), 2.c), 3.a), 3.b), 3.c)	exploatație	Conform tabelului 2
	b)	1.d), 2.f), 3.e)	exploatație	Conform tabelului 2
	c)	1.c), 2.e), 3.d)	exploatație	Conform tabelului 2
	d)	1.b), 2.d)	exploatație	Conform tabelului 2
	e)	1.e), 2.g)	exploatație	Conform tabelului 2
	f)	1.a), 1.e), 2.g)	exploatație	Conform tabelului 2

Tabelul 5. Criterii de stabilire a nivelului de gravitate și persistență pentru standardele GAEC care se verifică la nivelul parcelei și descrierea acestora

Criteriu	Nivel	Definiție
Gravitate	Mică	Nerespectarea afectează — >0 — <30% din suprafața determinată a fermei pentru GAEC 1.1, GAEC 1.2, GAEC 5.1, GAEC 5.2, GAEC 6.1, GAEC 7.1, GAEC 7.2, GAEC 7.3.
	Medie	Nerespectarea afectează — ≥30 — <50% din suprafața determinată a fermei pentru GAEC 1.1, GAEC 1.2, GAEC 5.1, GAEC 5.2, GAEC 6.1, GAEC 7.1, GAEC 7.2, GAEC 7.3.
	Mare	Nerespectarea afectează — ≥50% din suprafața determinată a fermei pentru GAEC 1.1, GAEC 1.2, GAEC 2, GAEC 3, GAEC 5.1, GAEC 5.2, GAEC 6.1, GAEC 6.2, GAEC 7.1, GAEC 7.2, GAEC 7.3.
Persistență	Nepermanentă	Condiții nerespectate care pot fi rectificate pe parcursul anului pentru care a solicitat sprijinul
	Permanentă	Condiții nerespectate care nu pot fi rectificate pe parcursul anului pentru care a solicitat sprijinul

În cazul standardelor GAEC care se verifică la nivelul exploatației „gravitatea” este definită conform tabelului 6.

Tabelul 6. Criterii de stabilire a gravității pentru standardele GAEC care se verifică la nivelul exploatației

Specificare GAEC	Elementul de control conform raportului de control	Controlul se va realiza la nivelul parcelei/exploatației	Încadrare gravitate
GAEC 3 — Protecția apelor subterane împotriva poluării	3.1	exploatație	mare

Tabelul 7. Criterii gravitate GAEC 4 care se verifică la nivelul parcelei și se evaluează în funcție de gradul de acoperire a terenului arabil pe timpul iernii

Criteriu	Nivel	Definiție
Gravitate	Mică	— între 15% și 20% (>15% — ≤20%) din suprafața arabilă totală a fermei
	Medie	— între 0% și 15% (>0% — ≤15%) din suprafața arabilă totală a fermei
	Mare	— 0% din suprafața arabilă a fermei

5. Sancțiuni administrative pentru nerespectarea normelor de ecocondiționalitate

A. **„Sancțiunea administrativă pe domeniu”** aferentă fermierului care a depus cererea de plată se calculează prin aplicarea celei mai mari sancțiuni administrative dintre cele stabilite în cadrul fiecăruia dintre domeniile „mediu, schimbări climatice și bune condiții agricole ale terenurilor”, „sănătatea publică, sănătatea animalelor și sănătatea plantelor” și „bunăstarea animalelor”.

„Sancțiunea administrativă pe domeniu” se stabilește astfel:

a) pentru domeniul „Mediu, schimbări climatice, bunele condiții agricole ale terenurilor” este cea mai mare sancțiune dintre cele aplicate pentru normele din cadrul aspectelor: „Apă”, „Sol și stoc de carbon”, „Biodiversitate” și „Peisaj, nivel minim de întreținere”;

b) pentru domeniul „Sănătate publică, sănătatea animalelor și sănătatea plantelor” este cea mai mare sancțiune dintre cele aplicate pentru normele din cadrul aspectelor: „Siguranța alimentară”, „Identificarea și înregistrarea animalelor”, „Boliile animalelor” și „Produse de protecție a plantelor”;

c) pentru domeniul „Bunăstarea animalelor” este cea mai mare sancțiune dintre cele aplicate pentru normele din cadrul aspectului „Bunăstarea animalelor”.

B. **„Sancțiunea administrativă calculată”** aferentă fermierului care a depus cererea de plată se calculează prin însumarea sancțiunilor administrative finale pentru fiecare dintre domeniile:

a) Mediu, schimbări climatice, bunele condiții agricole ale terenurilor;

b) Sănătate publică, sănătatea animalelor și sănătatea plantelor;

c) Bunăstarea animalelor.

C. **„Sancțiunea administrativă aplicată”** fermierului:

a) în cazul în care sancțiunile administrative finale stabilite pentru nerespectarea cerințelor din domeniile prevăzute la lit. B sunt datorate neglijenței, este:

— „sancțiunea calculată”, dacă „sancțiunea calculată” este ≤5%;

— 5%, dacă „sancțiunea calculată” este >5%;

b) în cazul în care cel puțin o sancțiune finală stabilită pentru nerespectarea cerințelor din unul dintre domeniile prevăzute la lit. B este datorată repetiției, este:

* pentru prima repetiție:

— „sancțiunea calculată”, dacă „sancțiunea calculată” este ≤15%;

— 15%, dacă „sancțiunea calculată” este >15%;

* pentru a doua repetiție:

— „sancțiunea administrativă calculată”, conform tabelului 1 după notificarea fermierului;

c) în cazul în care sancțiunile administrative finale stabilite pentru nerespectarea cerințelor din domeniile prevăzute la lit. B se datorează acțiunii intenționate a fermierului, este:

— 20%, dacă „sancțiunea calculată” este ≤20%;

— „sancțiunea calculată”, dacă „sancțiunea calculată” este >20%, dar nu mai mult de 100%.

ELEMENTELE DE CONTROL

privind respectarea normelor de ecocondiționalitate în cadrul schemelor și măsurilor de sprijin pentru fermieri

Tabelul 1. Elemente de control privind respectarea bunelor condiții agricole și de mediu (GAEC)

Specificare GAEC	Elemente de control (Se verifică, conform raportului de control.)	Nivelul la care se va realiza controlul
GAEC 1 — Crearea/menținerea benzilor-tampon (fâșii de protecție) în vecinătatea apelor de suprafață	1.1 — Menținerea fâșiilor de protecție existente pe terenurile agricole situate în vecinătatea zonelor de protecție a apelor de suprafață. Lățimea minimă a fâșiilor de protecție este de 1 m pe terenurile cu panta de până la 12% și de 3 m pe terenurile cu panta mai mare de 12%, panta terenului fiind panta medie a blocului fizic adiacent cursului de apă.	parcelă
	1.2 — Existența fâșiilor de protecție pe terenurile agricole situate în vecinătatea zonelor de protecție a apelor de suprafață	parcelă
GAEC 2 — Respectarea procedurilor de autorizare, în cazul utilizării apei pentru irigații în agricultură	2.1 — Documentele doveditoare ale dreptului de utilizare a apei pentru irigații [autorizația de utilizare a apei pentru irigații eliberată de către ANAR; calitatea de membru al unei organizații a utilizatorilor de apă pentru irigații; contractul de irigații al acesteia încheiat cu Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare (ANIF) sau contractul de irigații încheiat între beneficiar și ANIF]; existența indicilor de utilizare a apei pentru irigare (instalații de irigare în funcțiune pe teren, culturi recent irigate)	parcelă
GAEC 3 — Protecția apelor subterane împotriva poluării	3.1 — Utilizarea/neutilizarea de către fermier a produselor ce conțin substanțe periculoase utilizate în agricultură; existența indicilor de deversare directă sau a semnelor privind descărcarea pe teren și infiltrarea în sol a produselor ce conțin substanțe periculoase utilizate în agricultură; respectarea condițiilor stabilite cu privire la depozitarea, manipularea, utilizarea și evacuarea în mediu a produselor ce conțin substanțe periculoase utilizate în agricultură	parcelă și exploatație*)
GAEC 4 — Acoperirea minimă a solului	4.1 — Acoperirea, pe timpul iernii, a terenului arabil cu culturi de toamnă și/sau lăsarea terenului arabil nelucrat după recoltare pe cel puțin 20% din suprafața arabilă totală a fermei	parcelă
GAEC 5 — Gestionarea minimă a terenului care să reflecte condițiile locale specifice pentru limitarea eroziunii	5.1 — Efectuarea, de-a lungul curbelor de nivel, a lucrărilor solului, inclusiv a semănatului pe parcelele situate în blocuri fizice cu panta medie mai mare de 12%, cultivate cu plante prășitoare	parcelă
	5.2 — Existența teraselor pe terenul agricol, menținerea teraselor în bune condiții agricole ale terenurilor și înierbarea taluzurilor	parcelă
GAEC 6 — Menținerea nivelului de materie organică din sol, inclusiv interdicția de a incendia miriștile arabile	6.1 — Corespondența dintre cultura declarată de floarea-soarelui și cea constatată la controlul pe teren, iar rezultatele din controlul pe teren vor fi preluate în controlul administrativ, comparate cu datele istorice privind amplasarea culturii de floarea-soarelui.	parcelă **)
	6.2 — Existența unor indicii privind arderea miriștilor sau a resturilor vegetale pe terenul arabil, precum și a vegetației pajiștilor permanente.	parcelă
GAEC 7 — Păstrarea elementelor de peisaj, incluzând arborii izolați și terasele existente pe terenul agricol, luând măsuri adecvate pentru a preveni instalarea vegetației nedorite și asigurarea unui nivel minim de întreținere a terenului agricol	7.1 — Menținerea elementelor de peisaj, incluzând arborii izolați și terasele existente pe terenul agricol	parcelă
	7.2 — Prezența vegetației nedorite pe terenul agricol, inclusiv pe terenul agricol necultivat	parcelă
	7.3 — Întreținerea pajiștilor permanente prin asigurarea nivelului minim de pășunat de 0,3 UVM/ha și/sau prin cosirea lor cel puțin o dată pe an.	parcelă

*) Pentru elementul de control aferent GAEC 3, verificarea pe teren se efectuează atât la nivelul parcelei (utilizarea/neutilizarea de către fermier a produselor ce conțin substanțe periculoase utilizate în agricultură; existența indicilor de deversare directă sau a semnelor privind descărcarea pe teren și infiltrarea în sol a produselor ce conțin substanțe periculoase utilizate în agricultură), cât și la nivelul exploatației agricole (respectarea condițiilor stabilite cu privire la depozitarea, manipularea, utilizarea și evacuarea în mediu a produselor ce conțin substanțe periculoase utilizate în agricultură).

***) Pentru elementul de control aferent GAEC 6.1, verificarea se efectuează la nivelul parcelei agricole, la controlul administrativ, pe baza datelor istorice și pe baza rezultatelor controlului pe teren.

Tabelul 2. Elemente de control privind respectarea cerințelor legale în materie de gestionare (SMR)

Specificare SMR	Elemente de control (Se verifică, conform raportului de control.)	Nivelul la care se va realiza controlul
SMR 1 — Protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole	În scopul protecției resurselor de apă împotriva poluării cu nitrați din surse agricole, se verifică: 1.a — existența capacităților de stocare a gunoiului de grajd (platforme comune/sisteme individuale), fără defecte structurale, precum și mărimea acestor capacități având în vedere asigurarea necesarului de stocare a gunoiului de grajd în raport cu producția de gunoi (efectivele de animale) și durata de stocare conform Codului de bune practici agricole pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați din surse agricole. Inspectorul verifică și calculează mărimea spațiului de depozitare în funcție de numărul și specia de animale aflate în exploatație pe perioada de un an;	exploatație
	1.b — să respecte perioadele de aplicare a gunoiului de grajd pe terenul agricol, respectiv calendarul de interdicție pentru aplicarea îngrășămintelor organice, în conformitate cu prevederile Codului de bune practici agricole;	parcelă
	1.c — să nu depășească cantitatea de 170 kg azot/ha provenită din aplicarea îngrășămintelor organice și/sau minerale pe terenul agricol în decursul unui an. În acest scop trebuie să urmeze un plan de fertilizare simplificat, întocmit pe baza standardelor privind cantitățile maxime de azot care pot fi aplicate pe terenul agricol, și să asigure o distribuire uniformă a îngrășămintelor pe terenul agricol*);	parcelă**)
	1.d — în cazul exploatațiilor care practică agricultura în sistem irigat și în care producția planificată necesită o cantitate mai mare de azot decât cea prevăzută de standardele privind cantitățile maxime de azot care pot fi aplicate pe terenul agricol, este obligatorie aplicarea unui plan de fertilizare întocmit pe baza studiului agrochimic, în conformitate cu prevederile Codului de bune practici agricole*);	parcelă**)
	1.e — existența unor indicii privind aplicarea îngrășămintelor organice sau minerale pe terenul agricol în condiții meteorologice și pedologice nefavorabile (terenuri saturate cu apă, inundate, înghețate sau acoperite de zăpadă);	parcelă
	1.f — Existența unor indicii privind aplicarea îngrășămintelor organice pe terenul arabil cu panta mai mare de 12% și neîncorporarea acestora în sol după aplicare;	parcelă
	1.g — menținerea fâșiilor de protecție existente pe terenurile agricole situate în vecinătatea zonelor de protecție a apelor de suprafață, precum și prezența urmelor de îngrășămintă organice și chimice pe suprafețele de teren agricol ce constituie fâșii de protecție în zonele de protecție a apelor de suprafață sau în zonele de protecție sanitară și hidrogeologică a surselor de captare a apelor potabile/minerale și a lacurilor terapeutice, ce indică nerespectarea cerinței. Se verifică lățimea acestora, în funcție de panta terenului;	parcelă
	1.h — păstrarea de către fermieri a evidenței suprafețelor agricole utilizate, structura culturilor (plan de cultură), efectivele de animale, planul de fertilizare sau documente livrare/expediere a îngrășămintelor;	exploatație
	2 — deținerea de către fermieri a actelor de reglementare în domeniul protecției mediului și/sau gospodăririi apelor și respectarea condițiilor stabilite de acestea cu privire la depozitarea, manipularea și aplicarea îngrășămintelor organice și minerale pe terenul agricol.	exploatație

*) În cazul cerințelor 1.c și 1.d verificarea se limitează la cantitatea de azot din gunoiul de grajd existent în fermă și cantitatea de azot substanță activă din îngrășămintele organice și sau minerale aplicate pe terenul agricol în decursul unui an (kg azot s.a./ha), conform planului de fertilizare.

***) Pentru cererile de plată aferente campaniei 2016, SMR 1 — cerințele 1.c și 1.d se verifică și sancționează conform prevederilor Manualului APIA de procedură privind ecocondiționalitatea în anul 2016 — versiunea 2.0, ale Ghidului APIA pentru inspectorii care realizează controlul pe teren — versiunea 1.1 — Anul de cerere 2016 și ale Raportului de control pe teren aferent Campaniei 2016, documente ce au fost întocmite în baza Ordinului ministrului agriculturii și dezvoltării rurale, ministrului mediului, apelor și pădurilor și al președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 352/636/54/2015, cu modificările ulterioare, în vigoare la data efectuării controlului pe teren.

Specificare SMR	Elemente de control (Se verifică, conform raportului de control.)	Nivelul la care se va realiza controlul
SMR 2 — Conservarea păsărilor sălbatice	Pentru fermierii care dețin/administrează terenuri agricole și care desfășoară activități în perimetrul ariilor de protecție specială avifaunistică, se verifică: 1.a — existența suprafeței agricole a fermierilor în perimetrul ariilor de protecție specială avifaunistică în aplicația IPA Online/SIVGIS; respectarea restricțiilor prevăzute în planul de management și în regulamentul ariei în ceea ce privește utilizarea suprafețelor de teren cu destinație agricolă și regimul activităților agricole;	parcelă
	1.b — deținerea de către fermieri a actelor de reglementare (autorizația de mediu/acordul de mediu/avizul de mediu/avizul Natura 2000 sau avizul administrației ariei), în situația în care aceste activități pot afecta în mod semnificativ ariile protejate; se verifică obținerea actelor de reglementare în cazul în care titularul/deținătorul terenului implementează/inițiază planuri (PUG, PUZ), proiecte de construire sau de desființare, se încadrează la cerințele prevăzute în descrierea codului CAEN;	exploatație
	2.a — existența indiciilor/privind metodele/mijloacele de capturare intenționată și ucidere a păsărilor sălbatice;	parcelă
	2.b — existența unor indicii privind deteriorarea, distrugerea și/sau culegerea intenționată a cuiburilor și/sau a ouălor din natură;	parcelă
	2.c — existența unor indicii privind perturbarea intenționată a păsărilor sălbatice, în special în cursul perioadei de reproducere sau de maturizare, prin activități ce contravin scopului de protecție și conservare a acestora, cum ar fi: arderea vegetației, tăierea arborilor/pâlcurilor arbustive și a perdelelor agroforestiere existente pe terenul agricol sau schimbări în folosința terenurilor și în cursul apelor, precum și alte activități ce contravin scopului de protecție și conservare a ariei naturale protejate;	parcelă
SMR 3 — Conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică)	Pentru fermierii care dețin/administrează terenuri agricole și care desfășoară activități în perimetrul ariilor naturale protejate, se verifică: 1.a — existența suprafeței agricole a fermierilor în perimetrul ariilor de protecție specială avifaunistică în aplicația IPA Online/SIVGIS; respectarea restricțiilor prevăzute în planul de management și în regulamentul ariilor în ceea ce privește utilizarea suprafețelor de teren cu destinație agricolă și regimul activităților agricole;	parcelă
	1.b — deținerea autorizației de mediu/acordului de mediu/avizului de mediu/avizului Natura 2000 sau avizului administrației ariei, după caz, și respectarea condițiilor prevăzute de acestea. Obținerea actelor de reglementare este necesară în cazul în care titularul terenului implementează/inițiază planuri (PUG, PUZ), proiecte de construire sau desființare, se încadrează la cerințele prevăzute în descrierea codului CAEN;	exploatație
	2.a — existența unor indicii privind orice formă de recoltare sau a unor indicii privind mijloacele de capturare, ucidere, distrugere sau vătămare a exemplarelor aflate în mediul lor natural, în oricare dintre stadiile ciclului lor biologic.	parcelă
	2.b — existența unor indicii privind deteriorarea și/sau distrugerea locurilor de reproducere ori de odihnă a animalelor sălbatice și perturbarea intenționată a animalelor sălbatice în cursul perioadei de reproducere, de creștere, de hibernare și de migrație, prin activități ce contravin scopului de protecție și conservare a acestora, cum ar fi: arderea vegetației, tăierea arborilor/pâlcurilor arbustive și a perdelelor agroforestiere existente pe terenul agricol, schimbări în folosința terenurilor și în cursul apelor, precum și alte activități ce contravin scopului de protecție și conservare a ariei naturale protejate;	parcelă
	2.c — existența unor indicii privind recoltarea florilor și a fructelor, precum și culegerea, tăierea, dezrădăcinarea sau distrugerea cu intenție a plantelor sălbatice în habitatele lor naturale, în oricare dintre stadiile lor biologice.	parcelă

Specificare SMR	Elemente de control (Se verifică, conform raportului de control.)	Nivelul la care se va realiza controlul
SMR 4 — Principii și cerințe generale ale legislației alimentare și proceduri în domeniul siguranței produselor alimentare	Pentru fermierii care desfășoară activități de producție, prelucrare și punere pe piață a alimentelor și a hranei pentru animale, se verifică: 1.a — existența registrului exploatației (intrări și ieșiri de efective, sacrificări, mortalitate, neutralizare cadavre etc.), completat la zi, conform prevederilor legale în vigoare. În cazul exploatațiilor nonprofesionale și al celor comerciale de tip A, acesta poate fi înlocuit de colecția de documente;	exploatație
	1.b — deținerea de către fermier a documentelor privind originea și starea de sănătate a animalelor achiziționate în scopul producției de alimente. În cazul exploatațiilor nonprofesionale și al celor comerciale de tip A care plasează pe piață produse de origine animală, se verifică carnetul de sănătate, completat la zi, de către medicul veterinar de liberă practică împuternicit;	exploatație
	1.c — completarea zilnică a datelor în Registrul de consultații și tratamente veterinare în fermă;	exploatație
	1.d — deținerea de către fermier, a documentelor privind natura și originea produselor furajere folosite în hrana animalelor sau introduse pe piață. În cazul exploatațiilor nonprofesionale și al celor comerciale de tip A, nu se aplică;	exploatație
	1.e — deținerea de către fermier a rezultatului analizelor pentru furajele și ingredientele folosite în hrana animalelor sau introduse pe piață. Se verifică buletinele de analiză conform planului de autocontrol, numai în cazul exploatațiilor comerciale;	exploatație
	1.f — deținerea de către fermier a evidențelor produselor de protecție a plantelor și biocidelor, utilizate în realizarea produselor de origine animală sau vegetală. Nu se aplică la gospodăriile individuale;	exploatație
	1.g — deținerea de către fermier a rezultatelor analizelor efectuate pe probe prelevate de la animale sau plante, care sunt importante pentru sănătatea umană. În cazul producătorilor de lapte se verifică buletinele de analiză privind calitatea laptelui în cazul în care laptele este plasat pe piață. În cazul în care hrana pentru animale este plasată pe piață, se verifică dacă agricultorul deține documentele privind înregistrarea/autorizarea ca operator în domeniul hranei pentru animale;	exploatație
	1.h — existența datelor relevante pe eticheta produselor alimentare și a hranei pentru animale achiziționate sau distribuite pe piață. În cazul produselor alimentare de origine animală obținute în centrele de prelucrare a laptelui integrate în cadrul exploatației se verifică respectarea prevederilor legislației specifice în vigoare;	exploatație
	1.i — deținerea de către fermier, a rețetei de utilizare a aditivilor furajeri în hrana animalelor, precum și a aditivilor alimentari în fabricarea produselor alimentare. Nu se aplică în cazul gospodăriilor individuale;	exploatație
	1.j — existența planului fermei, iar circuitele pe care le utilizează în fermă și sistemul de depozitare a produselor să fie corespunzătoare. Se verifică modul în care fermierul aplică proceduri în vederea evitării contaminării încrucișate a produselor obținute, prin nerespectarea fluxurilor stabilite pentru circulația personalului, materiilor prime/produselor finite, materialelor de ambalaj, deșeurilor etc.;	exploatație
	1.k — deținerea de către fermier, a informațiilor cu privire la responsabilitățile directe în domeniul siguranței produselor alimentare și a hranei pentru animale, cât și existența facilităților de acces la astfel de informații/surse de informare.	exploatație
	În cazul agricultorilor cu activitate în domeniul alimentar, se verifică: 2.a — respectarea normelor generale privind igiena produselor alimentare la nivelul producției primare și operațiunilor asociate acesteia (transportul, depozitarea și manipularea de animale vii și produse primare la locul de producție, operațiunile de transport pentru livrarea acestora);	exploatație

Specificare SMR	Elemente de control (Se verifică, conform raportului de control.)	Nivelul la care se va realiza controlul
	2.b — respectarea regulilor de bune practici privind igiena produselor alimentare de origine animală în toate etapele producerii, prelucrării, depozitării și comercializării acestora, astfel: adăposturile pentru animale, spațiile în care se realizează mulsul, sacrificarea, abatorizarea, recoltarea produselor, echipamentele de mulș, recoltare; animalele de producție, personalul de deservire, spațiile de depozitare a produselor, mijloacele de transport și distribuție;	exploatație
	2.c — deținerea informațiilor cu privire la bunele practici privind igiena produselor alimentare de origine animală și nonanimală pe care le realizează la nivelul exploatației — deținerea unui exemplar al Ghidului de bune practici privind igiena produselor alimentare de origine animală și nonanimală;	exploatație
	2.d — deținerea informațiilor cu privire la bunele practici privind utilizarea produselor de protecție a plantelor (erbicide, insecticide, fungicide etc.), a biocidelor și a produselor pentru dezinfecție și igienizare la nivelul fermei. Se aplică în cazul produselor obținute în centrele de prelucrare a laptelui integrate în cadrul exploatației.	exploatație
SMR 5 — Interzicerea utilizării anumitor substanțe cu efect hormonal, tireostatic și betaagoniste în creșterea animalelor	La nivelul exploatațiilor comerciale se verifică: 1.a — existența unui contract valabil încheiat cu un medic veterinar de liberă practică, organizat în condițiile legii, care să asigure supravegherea sanitară veterinară a animalelor de fermă;	exploatație
	1.b — deținerea și completarea la zi a registrului de consultații și tratamente sanitare veterinare la nivelul exploatației, urmărindu-se în special utilizarea substanțelor cu efect hormonal, tireostatic și betaagonist la animalele din specia bovine, ovine și caprine;	exploatație
	1.c — respectarea perioadelor de așteptare pentru produsele medicinale veterinare care conțin substanțe cu acțiune tireostatică, estrogenă, androgenă și betaagonistă administrate în scop terapeutic;	exploatație
	2.a în cazul exploatațiilor noncomerciale (gospodării individuale) se verifică înscrierea tratamentelor efectuate cu substanțe cu efect hormonal, tireostatic și betaagoniste în registrul de consultații și tratamente [deținut de către medicul veterinar de liberă practică, care asigură supravegherea sanitară veterinară a animalelor din gospodăriile populației și care, pentru acțiunile sanitare veterinare strategice, este împuternicit de către Direcția sanitară veterinară și pentru siguranța alimentelor (DSVSA) din raza de activitate.]	exploatație
SMR 6 — Identificarea și înregistrarea suinelor	Pentru fermierii care dețin animale din specia suine se verifică: 1.a — identificarea animalelor conform prevederilor legale în vigoare referitoare la sistemul de identificare și înregistrare a suinelor; se verifică fizic efectivul de animale prezent în exploatație;	exploatație
	1.b — existența registrului exploatației din care să reiasă istoricul fiecărui animal ce s-a regăsit la un moment dat în exploatația respectivă;	exploatație
	1.c — existența corespondenței între datele înscrise în Baza națională de date, registrul exploatației și animalele din teren;	exploatație
	1.d — înregistrarea în Baza Națională de Date (BND) a efectivului de animale deținut la data de 1 ianuarie până la sfârșitul lunii ianuarie a anului în curs;	exploatație
	1.e — predarea, spre distrugere, a crotaliilor recuperate de la animalele moarte sau sacrificate pentru consum propriu;	exploatație
	1.f — existența unor animale ce și-au pierdut crotalia auriculară pentru care proprietarul nu a comandat în termenul legal un duplicat al crotaliei.	exploatație
SMR 7 — Identificarea și înregistrarea bovinelor	Pentru fermierii care dețin animale din specia bovine se verifică: 1.a — identificarea animalelor conform prevederilor legale în vigoare referitoare la sistemul de identificare și înregistrare a bovinelor;	exploatație

Specificare SMR	Elemente de control (Se verifică, conform raportului de control.)	Nivelul la care se va realiza controlul
	1.b — existența registrului exploatației, completat la zi, care să asigure trasabilitatea fiecărui animal ce a făcut obiectul verificării;	exploatație
	1.c — ridicarea în termenul legal, de către proprietarul animalelor, a pașapoartelor bovinelor de la DSVSA județeană;	exploatație
	1.d — existența corespondenței între datele din registrul exploatației, pașapoartele animalelor, datele din BND și situația din fermă;	exploatație
	1.e — existența înscrierii în pașapoartele bovinelor în ceea ce privește schimbarea deținătorilor bovinelor;	exploatație
	1.f — predarea, spre distrugere, a crotaliilor recuperate de la animalele moarte sau sacrificate pentru consum propriu;	exploatație
	1.g — existența animalelor care și-au pierdut o singură crotalie auriculară pentru care proprietarul nu a comandat în termenul legal un duplicat al crotaliei;	exploatație
	1.h — existența animalelor care și-au pierdut ambele crotalii auriculare pentru care proprietarul nu a comandat în termenul legal un duplicat al crotaliilor.	exploatație
SMR 8 — Identificarea și înregistrarea animalelor din speciile ovină și caprină	Pentru fermierii care dețin animale din speciile ovine și caprine se verifică: 1.a — identificarea animalelor conform prevederilor legale în vigoare referitoare la sistemul de identificare și înregistrare a animalelor din specia ovine și caprine. Se verifică fizic efectivul de animale prezent în exploatație;	exploatație
	1.b — existența registrului exploatației, completat la zi, care să asigure trasabilitatea fiecărui animal ce a făcut obiectul verificării;	exploatație
	1.c — existența corespondenței între datele din registrul exploatației, datele din BND și situația din fermă;	exploatație
	1.d — predarea, spre distrugere, a crotaliilor recuperate de la animalele moarte sau sacrificate pentru consum propriu;	exploatație
	1.e — existența animalelor care și-au pierdut o singură crotalie auriculară pentru care proprietarul nu a comandat în termenul legal un duplicat al crotaliei;	exploatație
	1.f — existența animalelor care și-au pierdut ambele crotalii auriculare pentru care proprietarul nu a comandat în termenul legal un duplicat al crotaliilor.	exploatație
SMR 9 — Prevenirea, controlul și eradicarea anumitor forme de encefalopatii spongiforme transmisibile — EST	Pentru fermierii care dețin animale rumegătoare se verifică: 1.a — prelevarea probelor în caz de suspiciune privind nerespectarea interdicției totale de furajare, în vederea verificării respectării acesteia;	exploatație
	1.b — respectarea de către fermier a obligației de a anunța orice îmbolnăvire sau moarte prin accesarea informațiilor din registrul de tratamente și consultații existent la medicul veterinar și a celor referitoare la exploatație din Sistemul Național de Identificare și Înregistrare a Animalelor (SNIIA);	exploatație
	1.c — agricultorul să respecte obligația de a nu da în consum carnea și alte produse provenite de la animalele în cauză până când nu se cunoaște rezultatul testelor efectuate pentru depistarea EST, prin verificarea datei de emisie a buletinelor de analiză și a datei de sacrificare din SNIIA;	exploatație
	1.d — respectarea, de către fermier, a măsurilor stabilite de medicul veterinar, prin verificarea actelor sanitare veterinare utilizate în caz de suspiciune sau confirmare și a SNIIA în caz de suspiciune sau confirmare a EST;	exploatație
	1.e — respectarea de către fermier a prevederilor privind punerea pe piața internă de bovine, ovine ori caprine aflate în proprietate sau îngrijire, în vederea completării certificatului de sănătate;	exploatație
	1.f — respectarea obligației de a anunța orice sacrificare prin existența buletinelor de analiză pentru animalele pentru care este obligatorie testarea.	exploatație

Specificare SMR	Elemente de control (Se verifică, conform raportului de control.)	Nivelul la care se va realiza controlul
SMR 10 — Introducerea pe piață a produselor de protecție a plantelor	Pentru fermierii care prin activitatea lor depozitează, manipulează sau utilizează produse de protecție a plantelor (<i>p.p.p.</i>) se verifică: 1. conformitatea produselor de protecție a plantelor utilizate în exploatație cu lista produselor omologate din baza de date PEST-EXPERT.	exploatație
	2. respectarea de către fermieri a instrucțiunilor de utilizare înscrise pe eticheta produselor de protecție a plantelor, care se regăsesc în baza de date PESTEXPERT și dacă aceștia au utilizat <i>p.p.p.</i> doar în scopul menționat pe etichetă și în conformitate cu instrucțiunile de utilizare (au respectat doza/ha.to, omologată, cultura, agentul de dăunare și respectarea momentului aplicării);	exploatație
	3. deținerea autorizației de utilizare a produselor de protecție a plantelor clasificate ca foarte toxice (T+) și toxice (T), în cazul folosirii acestor produse;	exploatație
	4. existența unor indicii (urme de tractor, urme de utilaje pentru efectuarea tratamentelor fitosanitare, urme de <i>p.p.p.</i> , aflate pe vegetația fâșiilor de protecție) privind efectuarea de tratamente cu produse de protecție a plantelor în zonele de protecție a resurselor de apă, în zonele de protecție sanitară și ecologică și în alte zone protejate stabilite în condițiile legii;	parcelă
	5. — modul de depozitare în care sunt păstrate produsele de protecție a plantelor; — modul de manipulare a produselor de protecție a plantelor și a deșeurilor (ambalaje <i>p.p.p.</i>); în acest caz se verifică dacă sunt echipamente de protecție (salopete, cizme, mănuși, ochelari etc.); — modul de curățare a echipamentelor de protecție și a utilajelor utilizate în tratamente fitosanitare: fermierul trebuie să aibă condiții de stocare a apelor reziduale (fosă/recipiente de stocare); — modul de preluare a ambalajelor și a deșeurilor: fermierul trebuie să dețină un contract cu o unitate de preluare a deșeurilor/să justifice prin documente contabile (avize) că a predat ambalajele de la <i>p.p.p.</i> , în termen de 90 de zile, conform art. 25 din Ordonanța Guvernului nr. 4/1995 privind fabricarea, comercializarea și utilizarea produselor de uz fitosanitar pentru combaterea bolilor, dăunătorilor și buruienilor în agricultură și silvicultură, aprobată cu modificări prin Legea nr. 85/1995, cu modificările și completările ulterioare (Program SCAPA www.aiprom.ro); — modul de utilizare a produselor de protecție a plantelor: fermierul trebuie să dețină un proces-verbal de verificare a echipamentelor de stropit/erbicidat și de instruire a operatorilor care vor efectua tratamentele fitosanitare;	exploatație
	6. deținerea registrului de evidență a produselor de protecție a plantelor depozitate și utilizate în cadrul exploatației agricole, precum și Registrul de evidență a tratamentelor cu produsele de protecție a plantelor.	exploatație
SMR 11 — Norme minime privind protecția vițelilor	1. Se verifică respectarea prevederilor art. 3 alin. (1) și (2) din Norma sanitară veterinară ce stabilește standarde minime pentru protecția vițelilor, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 72/2005.	exploatație
	2. Se verifică respectarea prevederilor art. 4 din Norma sanitară veterinară ce stabilește standarde minime pentru protecția vițelilor, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 72/2005, și anexa la norma sanitară veterinară.	exploatație

Specificare SMR	Elemente de control (Se verifică, conform raportului de control.)	Nivelul la care se va realiza controlul
SMR12 — Norme minime de protecție a porcinelor	1. Se verifică respectarea prevederilor art. 3 din Norma sanitară veterinară care stabilește standarde minime pentru protecția porcinelor, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 202/2006, cu modificările și completările ulterioare.	exploatație
	2. Se verifică respectarea prevederilor art. 4 din Norma sanitară veterinară care stabilește standarde minime pentru protecția porcinelor, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 202/2006, cu modificările și completările ulterioare, și anexa la norma sanitară veterinară.	exploatație
SMR 13 — Protecția animalelor de fermă	Se verifică respectarea prevederilor art. 4 din Norma sanitară veterinară privind protecția animalelor de fermă, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 75/2005, și anexa la norma sanitară veterinară.	exploatație

MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE

ORDIN**pentru aprobarea nivelului accizei specifice la țigarete**

În temeiul prevederilor art. 10 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 34/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Finanțelor Publice, cu modificările și completările ulterioare,

având în vedere prevederile art. 342 alin. (12) și ale art. 343 alin. (5) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul finanțelor publice emite următorul ordin:

Art. 1. — Nivelul accizei specifice la țigarete în perioada 1 ianuarie 2017—31 martie 2017 este de 334,17 lei/1.000 țigarete.

Art. 2. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul finanțelor publice,
Anca Dana Dragu

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

ORDIN**privind acordarea acreditării pentru unitatea de învățământ preuniversitar particular Școala Gimnazială „Copil Dorit” din municipiul București**

Având în vedere prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 75/2005 privind asigurarea calității educației, aprobată cu modificări prin Legea nr. 87/2006, cu modificările și completările ulterioare, ținând cont de dispozițiile Hotărârii Guvernului nr. 1.258/2005 privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Agenției Române de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar (ARACIP), cu modificările ulterioare, luând în considerare dispozițiile Hotărârii Guvernului nr. 22/2007 pentru aprobarea Metodologiei de evaluare instituțională în vederea autorizării, acreditării și evaluării periodice a organizațiilor furnizoare de educație, având în vedere prevederile Hotărârii Guvernului nr. 21/2007 privind aprobarea Standardelor de autorizare de funcționare provizorie a unităților de învățământ preuniversitar, precum și a Standardelor de acreditare și de evaluare periodică a unităților de învățământ preuniversitar, ținând cont de dispozițiile Hotărârii Guvernului nr. 844/2002 privind aprobarea nomenclatoarelor calificărilor profesionale pentru care se asigură pregătirea prin învățământul preuniversitar, precum și durata de școlarizare, cu modificările și completările ulterioare, având în vedere prevederile Hotărârii Guvernului nr. 918/2013 privind aprobarea Cadrului național al calificărilor, cu modificările ulterioare, luând în considerare Hotărârea Consiliului ARACIP nr. 7 din 31 august 2016 privind propunerea de acordare a acreditării pentru unitățile de învățământ preuniversitar de stat și particular evaluate în perioada 9 mai—30 august 2016, în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 44/2016 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației Naționale și Cercetării Științifice, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul educației naționale și cercetării științifice emite prezentul ordin.

Art. 1. — Se acordă acreditarea pentru unitatea de învățământ preuniversitar particular Școala Gimnazială „Copil Dorit”, cu sediul în municipiul București, Șoseaua Viilor nr. 33, sectorul 5, pentru nivelul de învățământ „primar”, limba de predare „română”, forma de învățământ „cu frecvență (zi)”.

Art. 2. — Unitatea de învățământ preuniversitar particular Școala Gimnazială „Copil Dorit” din municipiul București, acreditată potrivit dispozițiilor art. 1, este persoană juridică de drept privat și de interes public, parte a sistemului național de învățământ, și beneficiază de toate drepturile și obligațiile prevăzute de lege.

Art. 3. — Unitatea de învățământ preuniversitar particular Școala Gimnazială „Copil Dorit” din municipiul București are obligația de a solicita evaluarea externă periodică în termen de maximum 5 ani de la obținerea acreditării, dar nu mai târziu de anul școlar 2020—2021.

Art. 4. — Personalul didactic, didactic auxiliar și personalul nedidactic din unitatea de învățământ autorizată, angajat conform prevederilor legii, se preia la unitatea de învățământ

preuniversitar particular acreditată Școala Gimnazială „Copil Dorit” din municipiul București.

Art. 5. — Unitatea de învățământ preuniversitar particular Școala Gimnazială „Copil Dorit” din municipiul București este monitorizată și controlată periodic de către Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice și Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar, în colaborare cu Inspectoratul Școlar al Municipiului București, în vederea verificării respectării standardelor care au stat la baza acreditării.

Art. 6. — Asociația „Copil Dorit” din municipiul București, unitatea de învățământ preuniversitar particular acreditată Școala Gimnazială „Copil Dorit” din municipiul București, Direcția generală învățământ preuniversitar, Direcția generală management și resurse umane din Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice, Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar, respectiv Inspectoratul Școlar al Municipiului București vor duce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. 7. — Prezentul ordin intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Ministrul educației naționale și cercetării științifice,
Nicoleta-Claudia Moldovan,
secretar de stat

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

ORDIN**privind acordarea acreditării pentru unitatea de învățământ preuniversitar particular Școala Gimnazială „Wilhelm Moldovan” din municipiul Constanța**

Având în vedere prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 75/2005 privind asigurarea calității educației, aprobată cu modificări prin Legea nr. 87/2006, cu modificările și completările ulterioare, ținând cont de dispozițiile Hotărârii Guvernului nr. 1.258/2005 privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Agenției Române de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar (ARACIP), cu modificările ulterioare, luând în considerare dispozițiile Hotărârii Guvernului nr. 22/2007 pentru aprobarea Metodologiei de evaluare instituțională în vederea autorizării, acreditării și evaluării periodice a organizațiilor furnizoare de educație, având în vedere prevederile Hotărârii Guvernului nr. 21/2007 privind aprobarea Standardelor de autorizare de funcționare provizorie a unităților de învățământ preuniversitar, precum și a Standardelor de acreditare și de evaluare periodică a unităților de învățământ preuniversitar, ținând cont de dispozițiile Hotărârii Guvernului nr. 844/2002 privind aprobarea nomenclatoarelor calificărilor profesionale pentru care se asigură pregătirea prin învățământul preuniversitar, precum și durata de școlarizare, cu modificările și completările ulterioare, având în vedere prevederile Hotărârii Guvernului nr. 918/2013 privind aprobarea Cadrului național al calificărilor, cu modificările ulterioare, luând în considerare Hotărârea Consiliului ARACIP nr. 7 din 31 august 2016 privind propunerea de acordare a acreditării pentru unitățile de învățământ preuniversitar de stat și particular evaluate în perioada 9 mai—30 august 2016, în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 44/2016 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației Naționale și Cercetării Științifice, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul educației naționale și cercetării științifice emite prezentul ordin.

Art. 1. — Se acordă acreditarea pentru unitatea de învățământ preuniversitar particular Școala Gimnazială „Wilhelm Moldovan”, cu sediul în municipiul Constanța, Strada Eliberării nr. 1A, județul Constanța, pentru nivelul de învățământ „primar”, limba de predare „română”, forma de învățământ „cu frecvență (zi)”.

Art. 2. — Unitatea de învățământ preuniversitar particular Școala Gimnazială „Wilhelm Moldovan” din municipiul Constanța, acreditată potrivit dispozițiilor art. 1, este persoană juridică de drept privat și de interes public, parte a sistemului național de învățământ, și beneficiază de toate drepturile și obligațiile prevăzute de lege.

Art. 3. — Unitatea de învățământ preuniversitar particular Școala Gimnazială „Wilhelm Moldovan” din municipiul Constanța are obligația de a solicita evaluarea externă periodică în termen de maximum 5 ani de la obținerea acreditării, dar nu mai târziu de anul școlar 2020—2021.

Art. 4. — Personalul didactic, didactic auxiliar și personalul nedidactic din unitatea de învățământ autorizată, angajat conform prevederilor legii, se preia la unitatea de învățământ

preuniversitar particular acreditată Școala Gimnazială „Wilhelm Moldovan” din municipiul Constanța.

Art. 5. — Unitatea de învățământ preuniversitar particular Școala Gimnazială „Wilhelm Moldovan” din municipiul Constanța este monitorizată și controlată periodic de către Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice și Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar, în colaborare cu Inspectoratul Școlar al Județului Constanța, în vederea verificării respectării standardelor care au stat la baza acreditării.

Art. 6. — Asociația „Școala Wilhelm Moldovan” din municipiul Constanța, unitatea de învățământ preuniversitar particular acreditată Școala Gimnazială „Wilhelm Moldovan” din municipiul Constanța, Direcția generală învățământ preuniversitar, Direcția generală management și resurse umane din Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice, Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar, respectiv Inspectoratul Școlar al Județului Constanța vor duce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. 7. — Prezentul ordin intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Ministrul educației naționale și cercetării științifice,
Nicoleta-Claudia Moldovan,
secretar de stat

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

ORDIN**privind acordarea acreditării pentru unitatea de învățământ preuniversitar particular Școala Primară „Ana Lugojana” din municipiul București**

Având în vedere prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 75/2005 privind asigurarea calității educației, aprobată cu modificări prin Legea nr. 87/2006, cu modificările și completările ulterioare,

ținând cont de dispozițiile Hotărârii Guvernului nr. 1.258/2005 privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Agenției Române de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar (ARACIP), cu modificările ulterioare,

luând în considerare dispozițiile Hotărârii Guvernului nr. 22/2007 pentru aprobarea Metodologiei de evaluare instituțională în vederea autorizării, acreditării și evaluării periodice a organizațiilor furnizoare de educație,

având în vedere prevederile Hotărârii Guvernului nr. 21/2007 privind aprobarea Standardelor de autorizare de funcționare provizorie a unităților de învățământ preuniversitar, precum și a Standardelor de acreditare și de evaluare periodică a unităților de învățământ preuniversitar,

ținând cont de dispozițiile Hotărârii Guvernului nr. 844/2002 privind aprobarea nomenclatoarelor calificărilor profesionale pentru care se asigură pregătirea prin învățământul preuniversitar, precum și durata de școlarizare, cu modificările și completările ulterioare,

având în vedere prevederile Hotărârii Guvernului nr. 918/2013 privind aprobarea Cadrelor naționale al calificărilor, cu modificările ulterioare,

luând în considerare Hotărârea Consiliului ARACIP nr. 7 din 31 august 2016 privind propunerea de acordare a acreditării pentru unitățile de învățământ preuniversitar de stat și particular evaluate în perioada 9 mai—30 august 2016,

în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 44/2016 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației Naționale și Cercetării Științifice, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul educației naționale și cercetării științifice emite prezentul ordin.

Art. 1. — Se acordă acreditarea pentru unitatea de învățământ preuniversitar particular Școala Primară „Ana Lugojana”, cu sediul în municipiul București, sectorul 3, pentru nivelul de învățământ „preșcolar”, limba de predare „română”, program „normal” și program „prelungit”.

Art. 2. — Unitatea de învățământ preuniversitar particular Școala Primară „Ana Lugojana” din municipiul București, acreditată potrivit dispozițiilor art. 1, este persoană juridică de drept privat și de interes public, parte a sistemului național de învățământ, și beneficiază de toate drepturile și obligațiile prevăzute de lege.

Art. 3. — Unitatea de învățământ preuniversitar particular Școala Primară „Ana Lugojana” din municipiul București are obligația de a solicita evaluarea externă periodică în termen de maximum 5 ani de la obținerea acreditării, dar nu mai târziu de anul școlar 2020—2021.

Art. 4. — Personalul didactic, didactic auxiliar și personalul nedidactic din unitatea de învățământ autorizată, angajat conform prevederilor legii, se preia la unitatea de învățământ

preuniversitar particular acreditată Școala Primară „Ana Lugojana” din municipiul București.

Art. 5. — Unitatea de învățământ preuniversitar particular Școala Primară „Ana Lugojana” din municipiul București este monitorizată și controlată periodic de către Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice și Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar, în colaborare cu Inspectoratul Școlar al Municipiului București, în vederea verificării respectării standardelor care au stat la baza acreditării.

Art. 6. — Societatea Comercială Coman Education — S.R.L. din municipiul București, unitatea de învățământ preuniversitar particular acreditată Școala Primară „Ana Lugojana” din municipiul București, Direcția generală învățământ preuniversitar, Direcția generală management și resurse umane din Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice, Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar, respectiv Inspectoratul Școlar al Municipiului București vor duce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. 7. — Prezentul ordin intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Ministrul educației naționale și cercetării științifice,
Nicoleta-Claudia Moldovan,
secretar de stat

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

ORDIN**privind acordarea acreditării pentru unitatea de învățământ preuniversitar particular Școala Primară „Discovery” din orașul Voluntari**

Având în vedere prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 75/2005 privind asigurarea calității educației, aprobată cu modificări prin Legea nr. 87/2006, cu modificările și completările ulterioare,

ținând cont de dispozițiile Hotărârii Guvernului nr. 1.258/2005 privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Agenției Române de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar (ARACIP), cu modificările ulterioare,

luând în considerare dispozițiile Hotărârii Guvernului nr. 22/2007 pentru aprobarea Metodologiei de evaluare instituțională în vederea autorizării, acreditării și evaluării periodice a organizațiilor furnizoare de educație,

având în vedere prevederile Hotărârii Guvernului nr. 21/2007 privind aprobarea Standardelor de autorizare de funcționare provizorie a unităților de învățământ preuniversitar, precum și a Standardelor de acreditare și de evaluare periodică a unităților de învățământ preuniversitar,

ținând cont de dispozițiile Hotărârii Guvernului nr. 844/2002 privind aprobarea nomenclatoarelor calificărilor profesionale pentru care se asigură pregătirea prin învățământul preuniversitar, precum și durata de școlarizare, cu modificările și completările ulterioare,

având în vedere prevederile Hotărârii Guvernului nr. 918/2013 privind aprobarea Cadrului național al calificărilor, cu modificările ulterioare,

luând în considerare Hotărârea Consiliului ARACIP nr. 7 din 31 august 2016 privind propunerea de acordare a acreditării pentru unitățile de învățământ preuniversitar de stat și particular evaluate în perioada 9 mai—30 august 2016,

în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 44/2016 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației Naționale și Cercetării Științifice, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul educației naționale și cercetării științifice emite prezentul ordin.

Art. 1. — Se acordă acreditarea pentru unitatea de învățământ preuniversitar particular Școala Primară „Discovery”, cu sediul în orașul Voluntari, județul Ilfov, pentru nivelul de învățământ „primar”, limba de predare „română”, forma de învățământ „cu frecvență (zi)”.

Art. 2. — Unitatea de învățământ preuniversitar particular Școala Primară „Discovery” din orașul Voluntari, acreditată potrivit dispozițiilor art. 1, este persoană juridică de drept privat și de interes public, parte a sistemului național de învățământ, și beneficiază de toate drepturile și obligațiile prevăzute de lege.

Art. 3. — Unitatea de învățământ preuniversitar particular Școala Primară „Discovery” din orașul Voluntari are obligația de a solicita evaluarea externă periodică în termen de maximum 5 ani de la obținerea acreditării, dar nu mai târziu de anul școlar 2020—2021.

Art. 4. — Personalul didactic, didactic auxiliar și personalul nedidactic din unitatea de învățământ autorizată, angajat conform prevederilor legii, se preia la unitatea de învățământ preuniversitar particular acreditată Școala Primară „Discovery” din orașul Voluntari.

Art. 5. — Unitatea de învățământ preuniversitar particular Școala Primară „Discovery” din orașul Voluntari este monitorizată și controlată periodic de către Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice și Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar, în colaborare cu Inspectoratul Școlar al Județului Ilfov, în vederea verificării respectării standardelor care au stat la baza acreditării.

Art. 6. — Societatea Comercială Campus Discovery — S.R.L. din orașul Voluntari, unitatea de învățământ preuniversitar particular acreditată Școala Primară „Discovery” din orașul Voluntari, Direcția generală învățământ preuniversitar, Direcția generală management și resurse umane din Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice, Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar, respectiv Inspectoratul Școlar al Județului Ilfov vor duce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. 7. — Prezentul ordin intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Ministrul educației naționale și cercetării științifice,
Nicoleta-Claudia Moldovan,
secretar de stat

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

ORDIN**privind acordarea acreditării pentru unitatea de învățământ preuniversitar particular Liceul Teoretic Creștin „PRO DEO” din municipiul Cluj-Napoca**

Având în vedere prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 75/2005 privind asigurarea calității educației, aprobată cu modificări prin Legea nr. 87/2006, cu modificările și completările ulterioare,

ținând cont de dispozițiile Hotărârii Guvernului nr. 1.258/2005 privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Agenției Române de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar (ARACIP), cu modificările ulterioare,

luând în considerare dispozițiile Hotărârii Guvernului nr. 22/2007 pentru aprobarea Metodologiei de evaluare instituțională în vederea autorizării, acreditării și evaluării periodice a organizațiilor furnizoare de educație,

având în vedere prevederile Hotărârii Guvernului nr. 21/2007 privind aprobarea Standardelor de autorizare de funcționare provizorie a unităților de învățământ preuniversitar, precum și a Standardelor de acreditare și de evaluare periodică a unităților de învățământ preuniversitar,

ținând cont de dispozițiile Hotărârii Guvernului nr. 844/2002 privind aprobarea nomenclatoarelor calificărilor profesionale pentru care se asigură pregătirea prin învățământul preuniversitar, precum și durata de școlarizare, cu modificările și completările ulterioare,

având în vedere prevederile Hotărârii Guvernului nr. 918/2013 privind aprobarea Cadrului național al calificărilor, cu modificările ulterioare,

luând în considerare Hotărârea Consiliului ARACIP nr. 7 din 31 august 2016 privind propunerea de acordare a acreditării pentru unitățile de învățământ preuniversitar de stat și particular evaluate în perioada 9 mai—30 august 2016,

în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 44/2016 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației Naționale și Cercetării Științifice, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul educației naționale și cercetării științifice emite prezentul ordin.

Art. 1. — Se acordă acreditarea pentru unitatea de învățământ preuniversitar particular Liceul Teoretic Creștin „PRO DEO”, cu sediul în municipiul Cluj-Napoca, strada Alexandru Vaida Voievod nr. 55A, județul Cluj, pentru nivelul de învățământ „liceal” (nivel 3 conform Hotărârii Guvernului nr. 844/2002, cu modificările și completările ulterioare, respectiv nivel 4 conform Hotărârii Guvernului nr. 918/2013, cu modificările ulterioare), profil „real (filieră teoretică)”, calificarea profesională „științe ale naturii”, respectiv profil „umanist (filieră teoretică)”, calificarea profesională „științe sociale”, limba de predare „română”, forma de învățământ „cu frecvență (zi)”.

Art. 2. — Unitatea de învățământ preuniversitar particular Liceul Teoretic Creștin „PRO DEO” din municipiul Cluj-Napoca, acreditată potrivit dispozițiilor art. 1, este persoană juridică de drept privat și de interes public, parte a sistemului național de învățământ, și beneficiază de toate drepturile și obligațiile prevăzute de lege.

Art. 3. — Unitatea de învățământ preuniversitar particular Liceul Teoretic Creștin „PRO DEO” din municipiul Cluj-Napoca are obligația de a solicita evaluarea externă periodică în termen de maximum 5 ani de la obținerea acreditării, dar nu mai târziu de anul școlar 2020—2021.

Art. 4. — Personalul didactic, didactic auxiliar și personalul nedidactic din unitatea de învățământ autorizată, angajat conform prevederilor legii, se preia la unitatea de învățământ preuniversitar particular acreditată Liceul Teoretic Creștin „PRO DEO” din municipiul Cluj-Napoca.

Art. 5. — Unitatea de învățământ preuniversitar particular Liceul Teoretic Creștin „PRO DEO” din municipiul Cluj-Napoca este monitorizată și controlată periodic de către Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice și Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar, în colaborare cu Inspectoratul Școlar al Județului Cluj, în vederea verificării respectării standardelor care au stat la baza acreditării.

Art. 6. — Fundația „PRO DEO” din municipiul Cluj-Napoca, unitatea de învățământ preuniversitar particular acreditată Liceul Teoretic Creștin „PRO DEO” din municipiul Cluj-Napoca, Direcția generală învățământ preuniversitar, Direcția generală management și resurse umane din Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice, Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar, respectiv Inspectoratul Școlar al Județului Cluj vor duce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. 7. — Prezentul ordin intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Ministrul educației naționale și cercetării științifice,
Nicoleta-Claudia Moldovan,
secretar de stat

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

ORDIN**privind acordarea acreditării pentru unitatea de învățământ preuniversitar particular Liceul Tehnologic „Transcom” din municipiul Sibiu**

Având în vedere prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 75/2005 privind asigurarea calității educației, aprobată cu modificări prin Legea nr. 87/2006, cu modificările și completările ulterioare,

ținând cont de dispozițiile Hotărârii Guvernului nr. 1.258/2005 privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Agenției Române de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar (ARACIP), cu modificările ulterioare,

luând în considerare dispozițiile Hotărârii Guvernului nr. 22/2007 pentru aprobarea Metodologiei de evaluare instituțională în vederea autorizării, acreditării și evaluării periodice a organizațiilor furnizoare de educație,

având în vedere prevederile Hotărârii Guvernului nr. 21/2007 privind aprobarea Standardelor de autorizare de funcționare provizorie a unităților de învățământ preuniversitar, precum și a Standardelor de acreditare și de evaluare periodică a unităților de învățământ preuniversitar,

ținând cont de dispozițiile Hotărârii Guvernului nr. 844/2002 privind aprobarea nomenclatoarelor calificărilor profesionale pentru care se asigură pregătirea prin învățământul preuniversitar, precum și durata de școlarizare, cu modificările și completările ulterioare,

având în vedere prevederile Hotărârii Guvernului nr. 918/2013 privind aprobarea Cadrului național al calificărilor, cu modificările ulterioare,

luând în considerare Hotărârea Consiliului ARACIP nr. 7 din 31 august 2016 privind propunerea de acordare a acreditării pentru unitățile de învățământ preuniversitar de stat și particular evaluate în perioada 9 mai—30 august 2016,

în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 44/2016 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației Naționale și Cercetării Științifice, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul educației naționale și cercetării științifice emite prezentul ordin.

Art. 1. — Se acordă acreditarea pentru unitatea de învățământ preuniversitar particular Liceul Tehnologic „Transcom”, cu sediul în municipiul Sibiu, Strada Frigoriferului nr. 1, județul Sibiu, pentru nivelul de învățământ „profesional” (nivel 2 conform Hotărârii Guvernului nr. 844/2002, cu modificările și completările ulterioare, respectiv nivel 3 conform Hotărârii Guvernului nr. 918/2013, cu modificările ulterioare), domeniul „mecanic”, calificarea profesională „tinichigiu vopsitor auto”, limba de predare „română”, forma de învățământ „cu frecvență (zi)”.

Art. 2. — Unitatea de învățământ preuniversitar particular Liceul Tehnologic „Transcom” din municipiul Sibiu, acreditată potrivit dispozițiilor art. 1, este persoană juridică de drept privat și de interes public, parte a sistemului național de învățământ, și beneficiază de toate drepturile și obligațiile prevăzute de lege.

Art. 3. — Unitatea de învățământ preuniversitar particular Liceul Tehnologic „Transcom” din municipiul Sibiu are obligația de a solicita evaluarea externă periodică în termen de maximum 5 ani de la obținerea acreditării, dar nu mai târziu de anul școlar 2020—2021.

Art. 4. — Personalul didactic, didactic auxiliar și personalul nedidactic din unitatea de învățământ autorizată, angajat conform prevederilor legii, se preia la unitatea de învățământ preuniversitar particular acreditată Liceul Tehnologic „Transcom” din municipiul Sibiu.

Art. 5. — Unitatea de învățământ preuniversitar particular Liceul Tehnologic „Transcom” din municipiul Sibiu este monitorizată și controlată periodic de către Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice și Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar, în colaborare cu Inspectoratul Școlar al Județului Sibiu, în vederea verificării respectării standardelor care au stat la baza acreditării.

Art. 6. — Fundația „ATLASSIB” din municipiul Sibiu, unitatea de învățământ preuniversitar particular acreditată Liceul Tehnologic „Transcom” din municipiul Sibiu, Direcția generală învățământ preuniversitar, Direcția generală management și resurse umane din Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice, Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar, respectiv Inspectoratul Școlar al Județului Sibiu vor duce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. 7. — Prezentul ordin intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Ministrul educației naționale și cercetării științifice,
Nicoleta-Claudia Moldovan,
secretar de stat

București, 28 noiembrie 2016.
Nr. 5.867.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL COMPETENT SĂ JUDECE RECURSUL ÎN INTERESUL LEGII

DECIZIA Nr. 20**din 24 octombrie 2016**

Dosar nr. 19/2016

Iulia Cristina Tarcea	— președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, președintele completului
Lavinia Curelea	— președintele delegat al Secției I civile
Roxana Popa	— președintele delegat al Secției a II-a civile
Ionel Barbă	— președintele Secției de contencios administrativ și fiscal
Mirela Sorina Popescu	— președintele Secției penale
Andreia Liana Constanda	— judecător la Secția I civilă
Dragu Crețu	— judecător la Secția I civilă
Florentin Sorin Drăguț	— judecător la Secția I civilă
Mihaela Paraschiv	— judecător la Secția I civilă
Simona-Gina Pietreanu	— judecător la Secția I civilă
Mihaela Tăbârcă	— judecător la Secția I civilă
Lavinia Dascălu	— judecător la Secția I civilă
Bianca Elena Țândărescu	— judecător la Secția I civilă
Iulia Manuela Cîrnu	— judecător la Secția a II-a civilă
Cosmin Horia Mihăianu	— judecător la Secția a II-a civilă
Mirela Polițeanu	— judecător la Secția a II-a civilă
Marian Budă	— judecător la Secția a II-a civilă
Constantin Brânzan	— judecător la Secția a II-a civilă
Lucia Paulina Brehar	— judecător la Secția a II-a civilă
Mărioara Isailă	— judecător la Secția a II-a civilă
Rodica Zaharia	— judecător la Secția a II-a civilă
Emanuel Albu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Adriana Elena Gherasim	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Daniel Grădinaru	— judecător la Secția penală
Cristina Rotaru Radu	— judecător la Secția penală

Completul competent să judece recursul în interesul legii a fost legal constituit conform dispozițiilor art. 516 alin. (2) din Codul de procedură civilă și ale art. 27² alin. (2) lit. a) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Ședința a fost prezidată de doamna judecător Iulia Cristina Tarcea, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a fost reprezentat de doamna Antonia Constantin, procuror-șef adjunct al Secției judiciare — Serviciul judiciar civil.

La ședința de judecată a participat doamna Mihaela Lorena Mitroi, magistrat-asistent desemnat în conformitate cu dispozițiile art. 27³ din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul competent să judece recursul în interesul legii a luat în examinare recursul în interesul legii formulat de Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție privind interpretarea și aplicarea

dispozițiilor art. 915 alin. (2) din Codul de procedură civilă, cu privire la înțelesul noțiunii de „acord” al părților din cuprinsul tezei a doua a acestui text de lege, respectiv condițiile de formă pe care trebuie să le îndeplinească convenția părților cu privire la alegerea instanței care ar urma să soluționeze acțiunea de divorț, în situația în care nici reclamantul și nici pârâtul nu au locuința pe teritoriul României.

Magistratul-asistent a prezentat referatul cauzei, arătând că la dosar au fost depuse raportul întocmit de judecătorii-raportori, precum și punctul de vedere formulat de Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

Doamna judecător Iulia Cristina Tarcea, președintele completului de judecată, a acordat cuvântul reprezentantului procurorului general asupra recursului în interesul legii.

Doamna procuror Antonia Constantin, reprezentantul procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, a solicitat admiterea recursului în interesul legii, conform punctului de vedere formulat în scris, apreciind că acordul părților cu privire la alegerea instanței care urmează a soluționa acțiunea de divorț nu trebuie să îndeplinească anumite condiții de formă, putând fi dedus și din conduita procesuală a părților, inclusiv din neinvocarea de către soțul pârât, prin întâmpinare, a excepției necompetenței teritoriale. Arată că punctul de vedere al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, care se realizează celei de-a doua orientări de jurisprudență prezentate în actul de sesizare, are și o utilitate practică. De asemenea, din analiza comparativă a dispozițiilor art. 915 alin. (2) și art. 126 alin. (1) din Codul de procedură civilă rezultă că există un raport între o normă specială — art. 915 alin. (2) și una generală — art. 126 alin. (1).

Președintele completului, doamna judecător Iulia Cristina Tarcea, constatând că nu sunt întrebări de formulat din partea membrilor completului și că nu mai există alte chestiuni prealabile, a declarat dezbaterile închise, iar completul de judecată a rămas în pronunțare asupra recursului în interesul legii.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra recursului în interesul legii, constată următoarele:

I. Problema de drept care a generat practica neunitară. Orientările jurisprudențiale divergente

1. Prin sesizarea Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție s-a arătat că nu există un punct de vedere unitar în practica judiciară privind interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 915 alin. (2) din Codul de procedură civilă, cu referire la următoarea problemă de drept: înțelesul noțiunii de „acord” al părților din cuprinsul tezei a doua a acestui text de lege, respectiv condițiile de formă pe care trebuie să le îndeplinească convenția părților cu privire la alegerea instanței care ar urma să soluționeze acțiunea de divorț, în situația în care nici reclamantul și nici pârâtul nu au locuința pe teritoriul României.

2. Într-o primă opinie s-a statuat că, pentru a fi incidente dispozițiile primei teze a alin. (2) al art. 915 din Codul de procedură civilă, este necesar ca acordul părților cu privire la alegerea instanței care urmează a soluționa acțiunea de divorț să fie exprimat expres, fie în formă scrisă, anterior învestirii instanței, fie verbal în fața instanței, în situația în care litigiul este pendinte. În ambele cazuri, manifestarea de voință a părților în sensul opțiunii pentru o anumită instanță trebuie să rezulte explicit fie din cuprinsul convenției, fie din susținerile formulate oral în fața instanței de judecată.

3. În argumentarea acestei opinii s-a reținut că prin acord se înțelege manifestarea de voință a două sau mai multor persoane exprimată cu intenția de a produce efecte juridice, iar exteriorizarea hotărârii de a încheia acordul prezintă, în această ipoteză, o relevanță juridică deosebită, întrucât numai în prezența acestuia poate fi vorba despre existența consimțământului.

4. Consimțământul reprezintă exteriorizarea hotărârii de a încheia un acord juridic, fiind voința declarată, elementul extern al voinței juridice.

5. Plecând de la definițiile expuse, doctrina și jurisprudența au fost constante în a aprecia că manifestarea de voință trebuie să fie una neechivocă, clară și exteriorizată. Manifestarea tacită de voință nu poate produce efecte juridice decât în măsura în care legea prevede în mod expres acest lucru.

6. Astfel, în argumentarea acestei opinii s-a reținut că, pentru ca alegerea de competență să producă efectul extinderii competenței în favoarea instanței alese de părți, este necesar ca înțelegerea acestora să fie expresă, indiferent dacă este exprimată în formă scrisă (caz în care din cuprinsul său este necesar să rezulte explicit opțiunea pentru o anumită instanță, iar aceasta să fie determinată în chiar cuprinsul convenției) sau în formă verbală, exprimată oral în fața instanței de judecată (pentru procesele aflate în curs de judecată).

7. Ceea ce este esențial este natura expresă a convenției părților, respectiv ca din cuprinsul acesteia să rezulte explicit opțiunea pentru o anumită instanță. Opțiunea poate fi exprimată într-o clauză atributivă de competență inserată în acord, înțelegere, convenție ori într-o convenție separată. Este posibilă și o convenție verbală, însă doar în cazul litigiilor născute, ceea ce înseamnă, *per a contrario*, că, anterior declanșării unui litigiu, convenția poate fi încheiată doar în formă scrisă.

8. Simpla alegere a instanței de către reclamant prin depunerea cererii de chemare în judecată, precum și lipsa invocării excepției necompetenței teritoriale de către partea pârâtă nu pot echivala cu acordul de voință al părților de care se face vorbire în cuprinsul art. 915 alin. (2) din Codul de procedură civilă, întrucât, în virtutea argumentelor expuse, manifestarea tacită de voință nu poate produce efecte juridice decât în măsura în care legiuitorul a prevăzut în mod expres aceasta. În această situație însă legiuitorul nu a reglementat o astfel de posibilitate, iar neinvocarea excepției poate fi determinată de absența unei apărări calificate, necunoaștere, omisiune etc., fără semnificația juridică a alegerii de competență.

9. Or, în aplicarea principiului potrivit căruia excepțiile sunt de strictă interpretare și aplicare (*exceptio est strictissimae interpretationis*) nu se poate considera că lipsa invocării excepției necompetenței teritoriale echivalează cu manifestarea tacită de voință în sensul alegerii instanței competente teritorial.

10. S-a mai arătat, de asemenea, că nici mențiunea cuprinsă în conținutul procurilor acordate de părți reprezentanților convenționali să îi reprezinte în litigiul aflat pe rolul instanței unde a fost introdusă acțiunea de divorț nu reprezintă o alegere a instanței în sensul textului de lege evocat.

11. În argumentarea acestei interpretări s-a mai reținut că un alt text cu valoare de normă specială, respectiv art. 126 alin. (1) din Codul de procedură civilă, referitor la alegerea de competență, prevede explicit că o asemenea convenție a părților (admisibilă numai în litigiile referitoare la alte drepturi de care părțile pot dispune și, în aceste cazuri, doar dacă nu este vorba despre o competență teritorială exclusivă) trebuie să îmbrace forma scrisă, iar pentru litigiile începute poate fi făcută și verbal în fața instanței. Ca atare, necesită un acord de voință neechivoc sub aspectul alegerii instanței competente.

12. Realizând o interpretare prin analogie a celor două norme considerate speciale în materia competenței jurisdicționale, s-a conchis că se poate aprecia că și art. 915 alin. (2) din Codul de procedură civilă cere ca înțelegerea părților să fie expresă, ceea ce înseamnă că din cuprinsul acesteia trebuie să rezulte explicit acordul părților pentru alegerea unei anumite instanțe.

13. Tot în argumentarea acestei prime opinii s-a mai apreciat că termenul de „acord” utilizat de legiuitor în textul art. 915 alin. (2) din Codul de procedură civilă desemnează sau poate fi asimilat, de principiu, înțelegerii reglementate de art. 5 alin. (1) din Regulamentul (UE) nr. 1.259/2010 al Consiliului Uniunii Europene din 20 decembrie 2010 de punere în aplicare a unei forme de cooperare consolidată în domeniul legii aplicabile divorțului și separării de corp, potrivit căruia soții pot conveni să aleagă legea aplicabilă divorțului și separării de corp. Or, sub aspectul respectării condițiilor de formă, norma europeană stabilește că acest acord trebuie încheiat în scris, datat și semnat de ambii soți. În același sens, orice comunicare sub formă electronică, ce permite consemnarea durabilă a acordului, este considerată ca reprezentând o formă scrisă, însă atunci când legea statului membru participant, în care ambii soți își au reședința obișnuită la data încheierii acordului, prevede condiții formale suplimentare pentru asemenea acorduri, se aplică aceste condiții.

14. În cea de-a doua opinie s-a apreciat că norma procedurală de competență cuprinsă în art. 915 alin. (2) teza întâi din Codul de procedură civilă operează și în cazul în care acordul părților nu este exprimat în mod expres, în formă scrisă sau verbală, manifestarea de voință a părților cu privire la alegerea unei anumite instanțe putând fi dedusă din conduita lor procesuală, și anume: neinvocarea excepției necompetenței teritoriale de către pârât, prin întâmpinare, învestirea aceleiași instanțe de către pârât cu soluționarea cererii reconvenționale ori exprimarea acordului de către pârât în cuprinsul procurii acordate reprezentantului convențional.

15. Cea de-a doua opinie conturată este susținută de argumentul potrivit căruia dispozițiile art. 915 alin. (2) din Codul de procedură civilă nu prevăd ca acordul de voințe al părților cu privire la instanța competentă să judece cererea de divorț să fie dat expres, în cadrul aceluiași înscris — el putând rezulta și din indicarea aceleiași instanțe realizată chiar separat, dar neechivoc, de fiecare dintre părți — și nici să fie anterior introducerii cererii de divorț, în acest sens fiind și dispozițiile art. 1.240 alin. (2) din Codul civil, privind formele de manifestare a consimțământului, potrivit cărora: „Voința poate fi manifestată și printr-un comportament care, potrivit legii, convenției părților, practicilor statornicite între acestea sau uzanțelor, nu lasă nicio îndoială asupra intenției de a produce efectele juridice corespunzătoare.”

16. Prin urmare, s-a apreciat că, în condițiile în care, odată cu introducerea acțiunii de divorț, reclamantul și-a manifestat voința ca litigiul să fie soluționat de o anumită instanță, acordul părților este întrunit sub acest aspect și în cazurile în care partea

pârâtă nu s-a opus expres ca acțiunea de divorț să fie soluționată de judecătoria sesizată de partea reclamantă, în sensul că nu a invocat, prin întâmpinare, excepția necompetenței teritoriale a acelei instanțe judecătorești sau a introdus, la rândul său, o cerere reconvențională pe rolul aceleiași instanțe, existând astfel un acord implicit și al pârâtului în sensul alegerii instanței competente. În plus, tot în acest context, alăturat împrejurărilor mai sus amintite, s-a mai reținut că și mențiunea din cuprinsul procurii date de către pârât unui reprezentant convențional (avocat) de a-l reprezenta în litigiul având ca obiect cererea de divorț, aflat pe rolul instanței alese de către reclamant, reprezintă acordul acestei părți în privința alegerii judecătoriei competente să soluționeze cererea de divorț în primă instanță.

17. În această opinie jurisprudențială este prezumată existența unui acord tacit al pârâtului (cu privire la instanța aleasă de reclamant) în absența unei opoziții exprese a acestuia.

II. Jurisprudența Curții Constituționale

18. Din verificările efectuate a rezultat că dispozițiile art. 915 alin. (2) din Codul de procedură civilă nu au făcut, până la momentul pronunțării prezentei decizii, obiectul controlului de constituționalitate.

III. Opinia Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție

19. Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție, titularul sesizării, a constatat existența practicii judiciare neunitare a instanțelor judecătorești asupra problemei de drept semnalate și, prin Hotărârea nr. 16 din 24 iunie 2016, a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării asupra problemei de drept deduse judecătii, fără a-și exprima opinia cu privire la orientarea jurisprudențială pe care o consideră ca fiind legală.

IV. Opinia procurorului general

20. Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a apreciat ca fiind în litera și spiritul legii cea de-a doua opinie exprimată, în sensul că, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 915 alin. (2) din Codul de procedură civilă, acordul părților cu privire la alegerea instanței care urmează a soluționa acțiunea de divorț nu trebuie să îndeplinească anumite condiții de formă, putând fi dedus și din conduita procesuală a părților, inclusiv din neinvocarea de către soțul pârât, prin întâmpinare, a excepției necompetenței teritoriale, pentru următoarele considerente:

21. Art. 915 alin. (2) teza întâi din Codul de procedură civilă conține o normă de competență teritorială de ordine privată, aspect ce rezultă din interpretarea *per a contrario* a dispozițiilor art. 129 alin. (2) pct. 3 coroborate cu ale alin. (3) al aceluiași articol din Codul de procedură civilă. De asemenea, competența consacrată de art. 915 alin. (2) teza întâi din Codul de procedură civilă este și alternativă, de vreme ce, în ipoteza analizată și doar în aceasta, poate fi sesizată „*orice judecătorie din România*”.

22. Instanța prevăzută de art. 915 alin. (2) teza întâi din Codul de procedură civilă, sesizată de reclamant cu cererea de divorț, este și rămâne competentă doar atunci când există un acord al părților asupra competenței sale. În lipsa unui atare acord, potrivit tezei a doua a acestui articol, este competentă exclusiv Judecătoria Sectorului 5 al Municipiului București.

23. Competența exclusivă a acestei din urmă instanțe este subsidiară, fiind atrasă condiționat de lipsa unui acord al pârâtului asupra unei alte judecătories din România, astfel cum această instanță a fost aleasă de reclamant prin introducerea cererii principale.

24. Așadar, s-ar putea considera că Judecătoria Sectorului 5 al Municipiului București are, în temeiul art. 915 alin. (2) teza a doua din Codul de procedură civilă, o competență teritorială exclusivă subsidiară (reziduală) care intervine doar în condițiile inexistenței unui acord al părților din cererea de divorț asupra competenței unei alte judecătories din România.

25. Analizând relația dintre art. 915 alin. (2) din Codul de procedură civilă și art. 126 alin. (1) din același act normativ, rezultă că situațiile reglementate de cele două texte de lege sunt diferite.

26. Un prim element de diferență este dat de faptul că, potrivit normei de competență aplicabile în procedura specială a divorțului, atunci când soții sunt cetățeni români care locuiesc în străinătate, alegerea de competență, ca expresie a caracterului relativ al competenței, conținută de art. 915 alin. (2) teza întâi din Codul de procedură civilă, este recunoscută într-o materie în care, potrivit normei generale, o atare posibilitate este exclusă.

27. Un alt element de diferență este reprezentat de faptul că, spre deosebire de art. 126 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care prevede expres condițiile formale pe care trebuie să le îndeplinească o convenție a părților privitoare la alegerea competenței (în scris sau verbal în fața instanței), art. 915 alin. (2) din același cod, normă cu caracter special, aplicabilă cu prioritate în virtutea principiului *specialia generalibus derogant*, se rezumă în a preciza că, pentru alegerea instanței competente, este necesar și suficient doar acordul părților.

28. Față de aceste elemente aflate în divergență se pune problema dacă acest acord ar trebui să îndeplinească sau nu anumite condiții de formă.

29. În mod incontestabil acest acord nu reprezintă altceva decât un contract judiciar cu privire la un anumit aspect formal al judecătii, și anume competența instanței investite prin cererea de divorț formulată de soțul reclamant.

30. În virtutea principiului consensualismului consacrat de art. 1.174 alin. (2) și art. 1.178 din Codul civil, principiu care dă expresie autonomiei de voință a părților, pentru formarea valabilă a acestui contract judiciar, sunt necesare și suficiente voințele concordante exteriorizate ale părților, nefiind necesar, de regulă, ca acestea să îmbrace o anumită formă; în plus, excepțiile de la acest principiu trebuie să fie expres și limitativ prevăzute de lege.

31. Or, analizat din perspectiva acestui principiu, se observă că art. 915 alin. (2) din Codul de procedură civilă nu impune vreo condiție de formă în privința acordului părților prin care acestea aleg judecătoria din România competentă să soluționeze cererea de divorț.

32. De asemenea, textul nu impune nici ca părțile să își exprime consimțământul concomitent, în cuprinsul aceluiași înscris, fiind suficient ca voințele concordante în sensul alegerii instanței competente să fie exprimate (exteriorizate).

33. Existența condiției formei scrise nu ar putea fi dedusă din aplicarea prin analogie a dispozițiilor art. 7 alin. (1) din Regulamentul (UE) nr. 1.259/2010 al Consiliului Uniunii Europene referitoare la valabilitatea formală a acordului prevăzut de art. 5 alin. (1) din același act normativ, prin care soții convin să desemneze legea aplicabilă divorțului și separării de corp, întrucât scopul acestui regulament constă în determinarea legii materiale aplicabile în situațiile în care există conflict de legi, nereglementând asupra alegerii competenței teritoriale a instanțelor române, atunci când acestea sunt competente internațional, potrivit art. 3 alin. (1) lit. b) teza întâi din

Regulamentul (CE) nr. 2.201/2003 al Consiliului Uniunii Europene din 27 noiembrie 2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești, de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1.347/2000.

34. În consecință, în această privință sunt pe deplin aplicabile dispozițiile art. 1.240 din Codul civil referitoare la „Formele de exprimare a consimțământului”, potrivit cărora:

„(1) *Voința de a contracta poate fi exprimată verbal sau în scris.*

(2) *Voința poate fi manifestată și printr-un comportament care, potrivit legii, convenției părților, practicilor statornicite între acestea sau uzanțelor nu lasă nicio îndoială asupra intenției de a produce efectele juridice corespunzătoare.”*

35. Astfel, atunci când soțul pârât formulează o cerere reconvențională sau își exprimă acordul în cuprinsul procurii acordate reprezentantului convențional, se poate considera că prin aceste acte se face proba consimțământului său expres cu privire la competența instanței alese inițial de soțul reclamant.

36. De altfel, în doctrină s-a arătat că, de vreme ce, potrivit art. 126 alin. (1) din Codul de procedură civilă, alegerea de competență poate fi făcută și verbal, după sesizarea instanței, nu există niciun impediment în a se considera că această alegere este valabilă și atunci când pârâtul și-a exprimat acordul prin transmiterea unui înscris din care să rezulte fără nicio îndoială că partea dorește ca judecata să se facă la instanța respectivă.

37. În aceste situații, împrejurarea că soțul pârât nu a invocat excepția necompetenței teritoriale în condițiile art. 130 alin. (3) din Codul de procedură civilă contribuie la consolidarea convingerii judecătorului în sensul că se află în prezența unui acord al părților, suficient de bine dovedit, asupra instanței competente teritorial să soluționeze cererea de divorț, astfel cum aceasta a fost aleasă de reclamant.

38. De asemenea, consimțământul soțului pârât ca cererea de divorț să fie judecată de instanța aleasă de soțul reclamant ar putea fi exprimat și verbal la primul termen de judecată la care părțile sunt legal citate, când, potrivit art. 131 alin. (1) din Codul de procedură civilă, se verifică competența instanței.

39. În opinia Ministerului Public, din atitudinea procesuală a pârâtului, de a nu invoca prin întâmpinare excepția necompetenței teritoriale relative a judecătoriei alese de reclamant, se poate deduce un acord implicit al acestei părți cu privire la competența instanței sesizate prin cererea de chemare în judecată, deoarece, în esență, această atitudine procesuală a pârâtului dă expresie unui drept potestativ de sorginte legală, de alegere între mai multe instanțe deopotrivă competente teritorial, în privința căruia nu este exclusă o manifestare de voință prin fapte procesuale care au semnificația unei adeziuni tacite sau implicite.

40. Unei asemenea soluții nu i-ar putea fi opuse prevederile art. 1.203 din Codul civil referitoare la clauzele neuzuale, aduse ca argument de partea doctrinei care nu acceptă posibilitatea prorogării tacite de competență, întrucât materia analizată excedează domeniului predilect al acestor dispoziții legale.

41. Ministerul Public a apreciat că cea de-a doua orientare a jurisprudenței prezintă o incontestabilă utilitate practică, reflectând într-o mai mare măsură finalitatea edictării norme de competență în discuție, aceea de a oferi părților aflate în ipoteza sa o anumită flexibilitate de natură a le facilita accesul la justiția din statul de origine.

V. Raportul asupra recursului în interesul legii

42. Prin raportul întocmit în cauză, judecătorii-raportori au constatat că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate a recursului în interesul legii, iar cu referire la dezlegarea în drept au apreciat că acordul părților cu privire la alegerea instanței care urmează să soluționeze acțiunea de divorț trebuie să fie exprimat expres.

VI. Înalta Curte de Casație și Justiție

43. Examinând sesizarea cu recurs în interesul legii, raportul întocmit de judecătorii/raportori, precum și dispozițiile legale ce se solicită a fi interpretate în mod unitar, se constată următoarele:

44. Completul competent să judece recursul în interesul legii a fost legal sesizat de Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție, care, potrivit dispozițiilor art. 514 din Codul de procedură civilă, are calitatea procesuală de a declanșa acest mecanism de unificare a practicii în scopul interpretării și aplicării unitare a legii de către toate instanțele judecătorești.

45. Sesizarea Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție a fost însoțită de hotărâri judecătorești, depuse în fotocopie, pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția I civilă în soluționarea conflictelor de competență, hotărâri care, potrivit dispozițiilor art. 135 alin. (4) din Codul de procedură civilă, sunt definitive. Prin urmare, este îndeplinită condiția de admisibilitate prevăzută de art. 515 din Codul de procedură civilă.

46. În ceea ce privește condiția de admisibilitate care se desprinde din prevederile art. 514 din Codul de procedură civilă, privitoare la existența unei probleme de drept care a fost soluționată diferit de instanțele judecătorești, se constată că hotărârile judecătorești anexate sesizării relevă o practică judiciară divergentă în ceea ce privește interpretarea dispozițiilor art. 915 alin. (2) din Codul de procedură civilă.

47. Prin urmare, condițiile legale de admisibilitate a recursului în interesul legii sunt îndeplinite.

48. Problema de drept care a creat divergența de practică judiciară vizează înțelesul noțiunii de „acord” al părților din cuprinsul tezei a doua a alin. (2) al art. 915 din Codul de procedură civilă, respectiv condițiile de formă pe care trebuie să le îndeplinească convenția părților cu privire la alegerea instanței competente să soluționeze acțiunea de divorț, în situația în care niciuna dintre părți nu are locuința pe teritoriul României.

49. Art. 915 alin. (2) din Codul de procedură civilă, situat în cartea a VI-a (Proceduri speciale), titlul I (Procedura divorțului) cap. I (Dispoziții comune), are următorul conținut: „*Dacă nici reclamantul și nici pârâtul nu au locuința în țară, părțile pot conveni să introducă cererea de divorț la orice judecătorie din România. În lipsa unui asemenea acord, cererea de divorț este de competența Judecătoriei Sectorului 5 al municipiului București.*”

50. Astfel, acordul de voințe la care face referire art. 915 alin. (2) din Codul de procedură civilă este, în esență, un contract în sensul art. 1.166 din Codul civil.

51. Potrivit dispozițiilor art. 1.178 din același act normativ: „*Contractul se încheie prin simplul acord de voințe al părților dacă legea nu impune o anumită formalitate pentru încheierea sa valabilă.*”

52. În ceea ce privește formele de exprimare a consimțământului, art. 1.240 din Codul civil prevede că: „(1) *Voința de a contracta poate fi exprimată verbal sau în scris.* (2) *Voința poate fi manifestată și printr-un comportament care, potrivit legii, convenției părților, practicilor statornicite între acestea sau uzanțelor, nu lasă nicio îndoială asupra intenției de a produce efectele juridice corespunzătoare.”*

53. După cum se poate observa, conform art. 1.240 alin. (2) din Codul civil, se poate da eficiență și consimțământului exprimat în mod tacit, însă numai dacă comportamentul în care acesta este exteriorizat are o astfel de semnificație conform legii, convenției părților, practicilor statornicite între acestea sau uzanțelor.

54. Așa cum rezultă din hotărârile judecătorești anexate sesizării, au fost considerate modalități de manifestare în mod tacit a consimțământului soțului pârât la alegerea instanței sesizate de către soțul reclamant neinvocarea, prin întâmpinare, a excepției necompetenței teritoriale, introducerea cererii reconvenționale de către soțul pârât-reclamant la instanța sesizată cu cererea de chemare în judecată și mențiunea inserată în contractul de mandat, dat de soțul pârât reprezentantului său convențional, referitoare la indicarea instanței.

55. Pentru a se verifica dacă suntem în prezența unui acord tacit în fiecare dintre aceste cazuri este necesar a verifica dacă există dispoziții legale sau convenționale ori practici statornicite între părți sau uzanțe în baza cărora să poată fi astfel calificată forma de manifestare tacită a consimțământului.

56. Din punct de vedere legal, neinvocarea de către pârât a excepției necompetenței teritoriale, până la primul termen la care părțile sunt legal citate în fața primei instanțe (potrivit art. 130 din Codul de procedură civilă), este sancționată, în condițiile art. 185 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cu decăderea, dacă legea nu dispune altfel.

57. În literatura de specialitate s-a arătat că neinvocarea de către pârât a excepției de necompetență de ordine privată nu echivalează cu o prorogare voluntară tacită de competență, deoarece faptul că instanța necompetentă rămâne investită cu judecarea pricinii este efectul decăderii pârâtului din dreptul de a invoca excepția, nu al unui acord tacit.

58. Prin urmare, nu poate fi asimilată unui comportament care, potrivit legii, ar avea semnificația unui acord tacit neexercitarea în termenul prevăzut de lege a dreptului de a invoca excepția necompetenței teritoriale.

59. Chiar dacă prin neinvocarea excepției necompetenței teritoriale de către pârât se poate ajunge la același rezultat, respectiv judecarea procesului de către instanța sesizată de soțul reclamant (alta decât Judecătoria Sectorului 5 al Municipiului București), din punct de vedere procedural mecanismele juridice enunțate sunt diferite, așa cum subliniază și doctrina.

60. De asemenea, trebuie menționat că legiuitorul a prevăzut în art. 1.067 alin. (2) din Codul de procedură civilă, situat în cartea a VII-a, dedicată „Procesului civil internațional”, un caz de prorogare voluntară de competență în favoarea instanței române pentru ipoteza în care pârâtul se prezintă în fața instanței române și formulează apărări în fond, dar nu invocă excepția necompetenței, cel mai târziu până la terminarea cercetării procesului în fața primei instanțe.

61. Acest caz se circumscrie dispozițiilor art. 1.240 alin. (2) din Codul civil, în sensul că, în ipoteza textului enunțat, neinvocarea excepției privitoare la competență valorează acord tacit. Simpla neinvocare a excepției nu ar valora acord tacit în lipsa dispoziției prevăzute de art. 1.067 alin. (2) din Codul de procedură civilă.

62. Cu referire la acordul tacit dedus din introducerea cererii reconvenționale de către soțul pârât-reclamant la instanța sesizată cu cererea de chemare în judecată se constată că, potrivit dispozițiilor art. 917 alin. (1) și (2) din Codul de procedură

civilă, cererea de divorț formulată de pârât trebuie introdusă la instanța la care se judecă cererea principală, neexistând un drept de opțiune al pârâtului sub acest aspect.

63. Față de prevederile legale enunțate, care au un caracter imperativ, nu poate fi primită interpretarea conform căreia introducerea cererii reconvenționale de către soțul pârât-reclamant la instanța sesizată cu cererea de chemare în judecată reprezintă, în fapt, un acord tacit cu privire la instanța aleasă de reclamant.

64. Un alt element care a fost analizat de instanțele care susțin cea de-a doua opinie este mențiunea inserată în contractul de mandat dat de soțul pârât reprezentantului său convențional referitoare la indicarea instanței.

65. Se cuvine a sublinia că aceste mențiuni indică numărul de dosar și instanța pe rolul căreia este înregistrat acesta la data contractului de mandat. Prin ipoteză, procurile analizate sunt date de persoanele chemate în judecată, ceea ce implică în mod necesar, pentru determinarea limitelor mandatului, indicarea dosarului și a instanței pe rolul căreia acesta a fost înregistrat.

66. Spre deosebire de situația în care în contractul de mandat dat în vederea introducerii cererii de divorț de soțul reclamant, care nu locuiește în România, se menționează o judecătorie anume la care ar urma să fie reprezentat (ipoteză în care, într-o interpretare logică, rezultă opțiunea reclamantului pentru alegerea instanței competente), în situația pârâtului care dă mandat spre a fi reprezentat în fața instanței la care a fost chemat în judecată nu poate fi dedus acordul tacit al acestuia.

67. Față de obiectul cererilor de chemare în judecată (cereri de divorț), nu se impune analizarea acordului dat în mod tacit din perspectiva convenției părților, practicilor statornicite de acestea sau uzanțelor.

68. Din această analiză, care nu epuizează posibilele comportamente susceptibile de a reprezenta forme de manifestare a acordului tacit, se poate conchide că, față de dispozițiile art. 1.240 alin. (2) din Codul civil, manifestarea de voință a părților cu privire la alegerea unei anumite instanțe nu poate fi dedusă din conduita lor procesuală constând în: neinvocarea excepției necompetenței teritoriale de către pârât, prin întâmpinare, investirea aceleiași instanțe de către pârât cu soluționarea cererii reconvenționale ori exprimarea acordului de către pârât în cuprinsul procurii acordate reprezentantului convențional.

69. Rezultă că interpretarea dispozițiilor art. 915 alin. (2) din Codul de procedură civilă trebuie făcută în sensul că acordul părților în vederea alegerii instanței competente nu poate fi dat în mod tacit, ci doar expres.

70. În acest sens, se reține că textul de lege în discuție — art. 915 alin. (2) din Codul de procedură civilă — instituie o normă de competență specială care este de strictă interpretare. În acest sens, în aplicarea principiului conform căruia *exceptio est strictissimae interpretationis*, nu este permisă aplicarea prin analogie a acestei norme altor cazuri (cum sunt cererile de anulare a căsătoriei), iar interpretarea ei trebuie făcută restrictiv.

71. Caracterul derogatoriu al normelor care reglementează procesul de divorț a fost evidențiat și de Curtea Constituțională care, în Decizia nr. 305 din 12 mai 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 485 din 29 iunie 2016, a reținut că, în considerarea caracterului strict personal al procesului de divorț în ansamblul său, s-a impus *„adoptarea unei proceduri speciale, derogatorii de la normele dreptului comun, care nu face decât să dea expresie particularității esențiale a procesului*

de divorț și implicit prevederilor constituționale cuprinse în art. 26 referitor la viața intimă, familială și privată”.

72. Or, pentru considerentele expuse, nu poate fi primită interpretarea conform căreia și-a dat acordul tacit pârâul care nu s-a opus expres, deoarece art. 915 alin. (2) din Codul de procedură civilă implică o acțiune a fiecăreia dintre părți în sensul manifestării acordului, iar nu în scopul de a se opune expres.

73. În sprijinul acestei atitudini procesuale sunt și dispozițiile art. 131 din Codul de procedură civilă, potrivit cărora: „(1) La primul termen de judecată la care părțile sunt legal citate în fața primei instanțe, judecătorul este obligat, din oficiu, să verifice și să stabilească dacă instanța sesizată este competentă general, material și teritorial să judece pricina, consemnând în cuprinsul încheierii de ședință temeiurile de drept pentru care constată competența instanței sesizate. Încheierea are caracter interlocutoriu.

(2) În mod excepțional, în cazul în care pentru stabilirea competenței sunt necesare lămuriri ori probe suplimentare, judecătorul va pune această chestiune în discuția părților și va acorda un singur termen în acest scop.”

74. Totodată, conform art. 224 din Codul de procedură civilă: „Instanța este obligată, în orice proces, să pună în discuția

părților toate cererile, excepțiile, împrejurările de fapt sau temeiurile de drept prezentate de ele, potrivit legii, sau invocate din oficiu.”

75. Prin urmare, ca regulă generală, chestiunea competenței trebuie lămurită chiar la primul termen la care părțile sunt legal citate, iar, în mod excepțional, dacă pentru stabilirea competenței sunt necesare lămuriri sau probe suplimentare, acest aspect va fi pus în discuția părților, fiind acordat un termen în acest scop.

76. Această interpretare este similară soluției legislative conținute de art. 126 din Codul de procedură civilă, privitoare la alegerea competenței în pricinile privitoare la bunuri și la alte drepturi de care părțile pot să dispună.

77. În concluzie, este necesar ca acordul părților, prevăzut de art. 915 alin. (2) din Codul de procedură civilă, cu privire la alegerea instanței care urmează a soluționa acțiunea de divorț să fie exprimat expres, în formă scrisă, iar, în situația în care litigiul este pendinte, și verbal în fața instanței. În ambele cazuri, manifestarea de voință a părților în sensul opțiunii pentru o anumită instanță trebuie să rezulte explicit fie din cuprinsul convenției, fie din susținerile formulate în scris sau oral în fața instanței de judecată.

78. Pentru considerentele arătate, în temeiul dispozițiilor art. 517 alin. (1) cu referire la art. 514 din Codul de procedură civilă,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Admite recursul în interesul legii formulat de Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție și, în consecință: În interpretarea și aplicarea art. 915 alin. (2) din Codul de procedură civilă, stabilește că acordul părților cu privire la alegerea instanței care urmează să soluționeze acțiunea de divorț trebuie să fie exprimat expres.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 517 alin. (4) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 24 octombrie 2016.

PREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

IULIA CRISTINA TARCEA

Magistrat-asistent,
Mihaela Lorena Mitroi

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.70, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

